

309292 వ త్రి ది న ము వ క టిం ప (బ డు ను

VOL. 5. } చెన్న పట్టణము 1918 నం॥ మే నెల 2 వ తేది గురువారము } N. 27
సంపుటము. ౫ } కాళయ క్తి నా మ స ం వ త్స ర వై త్ర మా స బ ము శ వ స్తి ట. } సంచిక ౨౭

మా సరుకులన్నియు మంచిరకపు సరుకులు

ధరలు చాల తగ్గించబడినవి! (456) అమ్మి చాక!!

ఉష్ ప్రదేశములందు చల్లనిగాలి నిచ్చు శాశ్వతపు విసనకరకంబు మంచిదేదైన గలదా?
ఈవిసన కరకములు చాలపొందికయైనవి. ప్రతివోటునకు నెండు గొంపోసగును. కొటిక్యులకు కుటీరవాసులకు
గూడ చాల సదుపాయము. వైకి వాస్తవముగ వియ్యచ్చక్తి విసనకరకంబును కుంకును, దీనికి మూడంచులందును. దీని
ప్రిష్టులకు పోకపిడి అరుపుబడియున్నది. దీనికిని ఎలక్ట్రిక్ ఫ్యానుకును గల కృత్యానమేరున:— ఎలక్ట్రిక్ ఫ్యానుకు
1-కి 10-0-0 వ్యయమును. ఈ విసనకర కట్టిఖర్చు ఆకస్యములేదు. ఈ విసనకర కట్టుకొనుట మంతుట మొద
నా ప్రద్రవము లేయు లేవు. చాల కుర్రుకీతమైనది. 4, 5 గురకు సరిపోవు చల్లని గాలి నిచ్చును. వ్యాపారము చేయు
వారికిని, లాయరునకును, వర్తకులకు, జమీందారులకు సంచారముచేయువారికి ఉచ్యోగస్థులకు, మేధాకీర్తి నుపయోగించు
వారికి ఇయ్యది చాలయుపయోగకరముగ నుండును. మనము సోదా, తెనుగిను మొదలగువానికి ఖర్చు పెట్టివంత సొమ్ము అన
సరము లేదు. 5-10-0 లకు శాశ్వతముగ నుండు ఒక విసనకర వచ్చును నానాటికి విసనకరలన్నియు ఖర్చు అయిపోవు
చున్నవి. తక్షణము ఆశాభంగము పొందకుండక ఆర్థులకును పువ వ్రాధితులు. మూడు విసనకరలకు ధర ౫. 14. నుండుగ
4 వ వంతు సొమ్మున కట్టవలయును.

Calcutta Stores & Agency, Beadon Square, Calcutta

బాధాపీడితులకు పరము: ఐనోడి నహితమైన డా॥ వి. డి.

నానంతుని వనోపధిసారసవరిల్లా

జాబితాగ్రంథ రక్తములను జనించు వాద్యములకు కిరీటువంటి వంటి. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను
పుండ్లను, ప్రాంతాన్ని వలన అన్ని విధములను గలుగు చర్మరొగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి క క్రింతమైన రక్తము ప్రకారము (38)

జాబితాగ్రంథ రక్తములను జనించు వాద్యములకు కిరీటువంటి వంటి. కురుపులను, మచ్చలను, గండములను
పుండ్లను, ప్రాంతాన్ని వలన అన్ని విధములను గలుగు చర్మరొగములను పోగొట్టును.

ప్రాప్తి:— సి. డి. సావంత్. 144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaawadi. No. 144. No. 2. BOMBAY.

వికటాపాలిసి ప్రశంస

వికటాపాలిసి అపారమైన విశేషము.
నెం 0-4-0 పోస్టేజి అధికము.

అంధ్ర పర్యవేశికాల విద్యా ప్రవృత్తి

ఇది ప్రయోగ కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే
ప్రారంభించింది. నెం 0-4-0 పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

అంధ్ర ప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7 లంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఇనాము ! ఇనాము !!

అందమైన మధుర బుట్టాలచీరలు
చీర 1-కి నెల రు. 3-12-0.

18 మూరలు నిడివి. 2 1/2 మూర
నెడల్పు కలవి. రంగుకు ఉత్తరవాద
ము. అందులో అనేకవిధరంగులు గల
బుట్టాలు చేయింపబడినవి పలురకములు
కలవు. ఇక్కాల నాగరికమునకు తగు
నట్టి మేలయిన చీర. ఈ చీర 1-టి కొనువారలకు ఎలక్. ట్రిక్
బంగారు ఉంగరము 1-టి ఇనాముగా యివ్వబడును.

- నర్సాపురం సరిగచీర 1-కి 16 X 2 1/2 రు 4.8-0
బందరు దవనకొడిచీర 1-కి రు 8.4-0
బాలామణి మామిడిచీర 1-కి రు 8.8-0
కాంచీపురము అరకుచీర 1-కి రు 5.0-0
శకుంతలచీర 1-కి రు 5.8-0

1142 సి. డి. లింగం అండు కో,
2, రామానుజఅయ్యర్ వీధి, సాకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

చక్కని డబ్బిలో సహ సీసా 1-కి నెల 0-8-0.

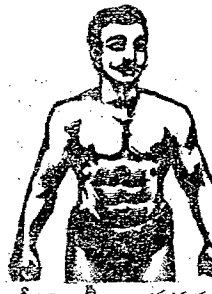
తలనొప్పుల మాన్పును,
పార్శ్వపు నొప్పుల తొర
దోలును. వాయువు
పోట్ల పోగొట్టును.
నువాసనగలిగి యుండును.
ప్రతియింట నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమునకు
తయారుచేయబడు మంచిమందు.
దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.
అమృతాంజనం డిపో. } 109, శ్రీకొండ్ల, హిందూ.
} 6, లంబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు.

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అమృతాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే కుర్త వనమూలిక
లతో తయారుచేయబడినది. ఈలేహ్యము, మార్గములచే సర్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యా
ధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున
కుఖసంబంధమైన నెగ రోగములచే
యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు.
అట్టివారి కిది దేవతావ్రసాదము.
దీనిని సేవించినరక్తముకుప్రమై, పుష్టి
నిచ్చి సరములకు పటాత్మమును కలుగ
చేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరూను వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల నెట్టు 2-కి 8-8-0
24 దినములు సేవించగల నెట్టు 1-కి 1-12-0
1 నెట్టుకు పోస్టేజి 0-4-0. 2 నెట్టు కొనువారలకు పోస్టేజి
2-౦. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమేష్ట్రీ వీధి, సామకాదుపేట, మదరాసు.

సావరన్ అండు కం వెని వారి
తా మ ర తై ల ము.
ఈతైలమును 2 రోజులు తామర, ఏనుగొండ,
దురద, తీట ఇటువంటి చర్మవ్యాధులకు వైన రాచిన
యెడల మాయమైపోవును. గుణములేదనిన డబ్బు
వాపును చేయబడును. బుడ్డి 1-కి క్రయం అ. 12.
3 బుడ్డుకు పోస్టుఖర్చులు వస్తరా లేవు.
వ్యాపారులకు 100-కి 25 కమీషను ఇయ్యబడును.
యేజంటులు కావలయును.
సావరన్ అండు కం వెని,
(1189) కచ్చాలేశ్వర ఆగ్రహారం, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అనలేహ్యము.
ఈలేహ్యము రక్తమును కుర్తించే విధమును మెచ్చించి
చి బలమును కలిగించి యుష్ణశోమము చేసి చేతి కాల్చి
మంటల పోగొట్టును. మెదడును చల్లచేసి శరీరమునకు
లేజన్నును కలిగించును. దీర్ఘాయు, భేదలు, తలనొప్పి,
రొమ్మునొప్పి మొదలగువానిని తప్పక నివారించును.
219 అర్థపాన డబ్బు 1-కి రు. 2-0-0.
వైద్యశాస్త్ర మునిశంకర్ గోవింద్,
అలంకరిగ్రహారాధారాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
(948-887) మేనేజరు.

కుమ్మరొగమున కమూల్యముగు మందు.
ఇది మిగుల హాశ్వర్యకరమగు మందు. పదిపదునైదు
రోజులు రాయుటవలన తెల్లనిమచ్చలు, అల్లుకాక చర్మము
పై మరియేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖము
గా నీ రోగమునకు జాగ్రత్తదీసికొను (భూతరగు) మం దిదియే.
దీని నెల టిన్న 1-కి రు. 4-8-0. అంచెకూలి వేతే.
(783) Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

వ్యాపార విషయములు.

కడచిన ఏప్రిలు 20 వ తేదీనాడు కరాచీయందు 656 పౌండ్ల తూనికగల గోధుమల ధర 42-40 ఆయ్యెను. ఇంతకుముందు వారమున ఆతూనికగల గోధుమల ధరయే 41-12-0 గా నుండెను. ఇందు సంచలభరయనుగలసియున్నది. గోధుమ వర్ణముగల నూలువెల (20 వ నెంబరు) 28 వ తేదీని బొంబాయియందు 1-2-0 నుండి 1-4-0 వఱకును గలదు. మంచిరకము ప్రత్తివెల భారత కలకత్తాయందు 685 రూ॥లు గతవారమునందు ఈధర 680 రూ॥లై యుండెను. గతనెల 26 వ తేదీని సాయంత్రము బొంబాయి మార్కెటులో మంచి (బోచి ప్రత్తి (మే) 680, ఖాంగాకొప్రత్తి (మే) 685, బంగాళపుప్రత్తి 510, కుభిరుగు ధార్వాప్రత్తి 662 హంటా 67,6 వెస్టర్ను 645 చొప్పన నమ్ముచుండెను. బొంబాయి ప్రత్తివర్తకసంఘమువారి ప్రకారము బంగాళపుప్రత్తి (1) 680, (2) 615, (3) 555, (4) 505, సింఘపంబాబు (1) 620, (2) 610, (3) 550, వాఢాహింకంఘాట్ (2) 680 (3) 660 నాగపూరుప్రత్తి (2) 680, (3) 660 మోటూట్ (2) 670, ధర్మగోకపుల్లాక (2) 660, ఆమరావతి (2) 660, బాంగాక (2) 655, (3) 635 ఖాండేష్ (3) 600, మత్స్య (2) 615, (3) 590 కాడి పీరంఘం (3) 700, (బోచిప్రత్తి (1) 721 (2) 715 చొప్పన గలదు. (1)=అతిప్రశస్తము (2) ప్రశస్తము (3) చాలచుంచది (4) చుంచది 27వ తేదీని బొంబాయి కాటక్ ఎక్స్‌పోజింపెనారి ప్రకారము బంగాళపుప్రత్తి (1) 600, (2) 585, (3) 525, (4) 485. సింఘపంబాబుప్రత్తి, (1) 600, (2) 585, (3) 525. కాండేష్ ప్రత్తి (3) 580, అలోలాఖాంగాం ప్రత్తి (2) 625, (3) 605, బోచి ప్రత్తి (1) 701, (2) 695, (3) 687, మత్స్యప్రత్తి (2) 590 (3) 565 విరంగాంప్రత్తి (3) 680.

కడచిన 25వ తేదీని నువ్వులవెలమాత్రము మణుగుకు 2 అనా రెక్కువయ్యెనది. రంగూనులో బియ్యము వెలచుందు మార్పులేదు. పోయనవారమునందునలె 100 బుట్టల వెల (బుట్ట-75 పౌండ్లు) 200 రూ॥లు. జనవరి నెలనుండి ఏప్రిలు 13వ తేదీవఱకు రంగూను వేసిన రేవులకు అన్ని మార్గములనుండి 1144800 టన్నుల బియ్యమును ధాన్యమును వచ్చినవి. జనవరినుండి ఏప్రిలు 13వ తేదీవఱకు కలకత్తారేవుకు అన్ని మార్గములనుండియు 218220 టన్నుల బియ్యమువచ్చినది. రంగూనునుండి సముద్ర మార్గము హిందూదేశపు రేవులకు (బర్మాకాక) ఏప్రిలు 13వ తేదీతో నంతవరకు వారమునందు 1898 టన్నుల బియ్యము ఎగువతి చేయబడెను. ఇందు 1143 టన్నుల కలకత్తాకు పంపబడెను. సముద్రమార్గమున విదేశములనుండి 13-వ తేదీతో నంతవరకువారమున 17629 టన్నుల గోధుమలు బొంబాయి కలకత్తా కరాచీ రేవులవేరెను. ఏప్రిలు ఆరంభమునుండి 13-వ తేదీ వఱకు రైలు, నదీసముద్రమార్గముల 39018 టన్నుల గోధుమలు కలకత్తా బొంబాయి కరాచీ రేవుల వేరెను. అన్ని మార్గములనుండి 13-వ తేదీతో నంతవరకువారమునందు 56101 టన్నుల (ఘేటు=400 పౌండ్లు) జనపనార కలకత్తా వేరెను. కలకత్తా, బయటి మరలకు 13-వ తేదీతో నంతవరకువారమున 68954 టన్నుల జనపనార పంపబడెను. ఆవారమునందే 64747 టన్నుల ప్రత్తి (ఘేటు=400 పౌండ్లు) బొంబాయి వేరెనది. సెప్టెంబరు 1-వ తేదీనుండి ఏప్రిలు 13-వ తేదీవఱకు 1292908 టన్నుల ప్రత్తి బొంబాయివేరెను. 1907 సం॥ము ఏప్రిలునుండి 1918 ఫిబ్రవరి వఱకును గల 11 మాసములందు హిందూదేశపు యంత్రములందు 24 కోట్ల రూ॥ల విలువగల నూలు తయారు చేయబడెను. ఏప్రిలు 13-వ తేదీతో నంతవరకు వారమునందు కలకత్తా, బొంబాయి కరాచీ చెన్నపురి రంగూనురేవులకు విదేశములనుండి 130 లక్షల గజముల బట్టలు పంపబడెను. ఏప్రిలు 23-వ తేదీ నాటికి కలకత్తాయందు పొద్దు కమిషనరు ఆధీనముక్రింద 372234 సంఘల జావా చక్కెర యుండెను. ఏప్రిలు 19-వ తేదీని బొంబాయియందు 180 వేల సంఘల జావాచక్కెరయు, 180 వేల సంఘల మారిషన్ చక్కెరయు నుండెను.

మహమ్మదీయ నాయకుని పరణము:— నవాబుమిర్జా ముద్దీ హుస్సేనుఖాను బహద్దరుగారు ఆబుసాహెబు సి. వి. ఇ. గారు గతనెల 30-వ తేదీని లక్నో నగరమున మరణించిరి. వీరు హుస్సేనాబాదు ఎండవమెంటుకు ధర్మకర్తలు. రాజకుటుంబమునకు చెందినవాడు. మహమ్మదీయులకు నాయకులు. వ్యాయామక్రీడలందు పీరి కానక్రియధికము. యూరోపియనులు సులువురకు నవాబు గారు పరమమిత్రులు.

కైరా సంక్షోభము.
(మహమ్మదీయ విలేజు యొద్దనుండి)

ఇటీవల వృత్తాంతము.

నాడియాడ్, ఏప్రిలు 27:—22-వ తేదీని మహమ్మదీయ ధియును ఇతరులను పలేజ్ (బోర్నాకు తాలూకా)కు దర్శించి ప్రత్యేకముగా నిర్బంధపడిన మండపమున సభ జరిపిరి. వెయ్యి మందిరైతులు సభ నలంకరించిరి. నూరుమంది కెమ్మనగా స్త్రీలును సభకువచ్చిరి. వండేమాతరగీతములతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. గాంధీమహాత్ముడు పవన్మసిండును మనవై రెండు నేరములు మోపబడినవనియు అందొకటి మనము సుపూర్ణ శక్తిని వినియోగించుట లేదనియు, రెండవది మనము చేయు పని యేదియో బాగుగా బోధపఱచుకొనకయే మనము పని చేయుచున్నామనియు చెప్పిరి. అందువలన మన యుద్ధయ ఫలము గలగదని ప్రతిపక్షులవాదము. ఈ నిందాకోపణలు వాస్తవమే. బాలికలచే వండేమాతర గీత మెట్లు పాడబడుచున్నదో దానినిబట్టియే ఇది తెలియగలదు. వారు పాడినగీతము సంపూర్ణ గా లేదు. రాగసరణిగూడ పాడబడలేదు. మనము ఎప్పుటికిని ఇట్లే పనిచేయుచుండుము. మనము చేయు పనులందు సక్రమ సరణిని పనిజేయున్నచో మన మను కొనిక ఫలము గలగజాలదు. వండేమాతరగీతము మహాగీతము జాతీయగీతము. ఏతప్పవిధమునో దానిని పాడి సంకృతులమగుచున్నాము. అందరి తత్వాత్మము మన హృదయముల కెక్కుట లేదనియే దీనియర్థము. మనము చేయుపనులన్నియు నిట్లే యుండును. మన సత్యాగ్రహ క్రతుల ప్రతినీర్వాహణ మిట్లుండ గూడదు. సత్యాగ్రహ ప్రత్యయనందలి తత్వాత్మమును బాగుగా తెలిసికొనియే మనము పని నుపక్రమింపవలెను. ఈ పోరునందు మనము ఏదోవిధమున సరిపుచ్చెననునట్లు పనిచేయుగూడదు. మనలో నుండు మూడవలోపము భయపడుట ఈమూడిటిని పాట ద్రోవినచో మన యుద్ధయఫలము సిద్ధింపదు. పోరును గూర్చి సంపూర్ణముగా తెలిసికొని గాని పనికి పూనుకొనగూడదు. పనికిబానిన వెనుకను మనఃకూర్చి ప్రయత్నించవలెను గాని, ఏదోవిధమున పనిచేయునట్లుండగూడదు. బాహ్యభంగి తరకట్టులకును సత్యాగ్రహ ప్రతిపక్ష పరమావధి.

ఆనంతరము వారు సునాన్ అను గ్రామమునకు వెడలిరి. అచ్చట 2000 మంది రైతులు సభచేసి గాంధీగారి యుపన్యాసము నాలకించిరి. స్త్రీల ప్రత్యేకసభయు జరుపబడెను. శ్రీమతి కస్తూర్బాయి, ఆనసూయాలలను వారు పర్యవేక్షించిరి. ఈ గ్రామములనుండి 100 మందికి వైగ రైతులు సత్యాగ్రహ ప్రత్యయబూనిరి. గ్రామములందలి 3000 మందిలో 125 మంది సత్యాగ్రహ ప్రత్యయనంతరములవేసిరి. జప్తుల బెడంపులవలన సామ్యులవచ్చు ఆకృత్యముకాగా జప్తులనోటీసులు రద్దుచేయబడిన వనియు, వ్యవసాయకుల ఆస్తులను జప్తుచేయు ఉత్తరువులు క్రొత్తగావచ్చెననియు పుకారులుపుట్టెను. ఈపుకారే నిజమైనచో క్రొత్తకట్టములు మఱల ప్రారంభమగును.

25 వ తేదీని కల్లభభాయి మున్నగువారు వైలాగ్రామమునకు వెళ్లిరి. ఈ గ్రామమునందు ప్రజలపక్షమున నున్న గ్రామముఖ్యుడు పని చేయుచున్నాడని ఆతనిని ఉద్యోగము నుండి తొలగించిరి. గ్రామోద్యోగినిగూడ తొలగించిరి. గ్రామ ప్రజలు నిరుపేదలగు గరహ్యులు ధారాలు వారియొక్కయు బిడ్డలయొక్కయు పశువులయొక్కయు దుర్భరస్థితిని నేను స్వయముగా చూచితిని. మంచినీళ్ల బావికి కొంత సామ్యులైన మామల్లదా రియ్యలేదు. ఇక్కడి గుంటనీరు అపరిశుద్ధమైనది. మా గుట్టమైన ఆచ్చటి గడ్డిని తినలేదు.

(బొంబాయి క్రానికల్.)

వృత్తాంతములు

శ్రీరాజప్రతినిధియు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ్యులగు పలువురును ఢిల్లీనుండి సింలాకు విచ్చేసిరి.

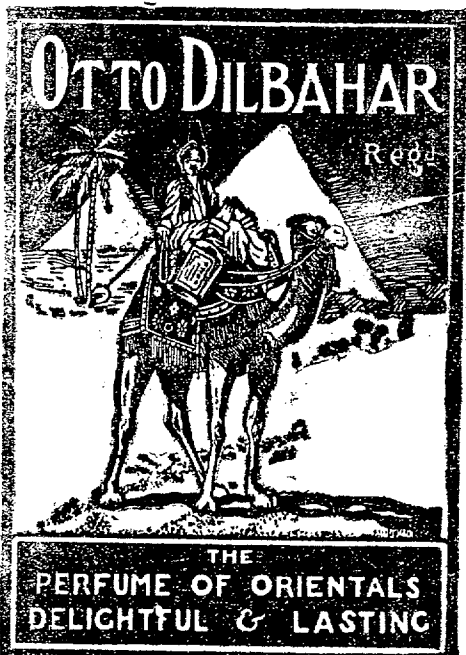
బొంబాయి క్రొత్త ఆసుపత్రి:— ఉత్తమ మధ్యమ తరగతిహిందువులకొఱకు న్యాయవర్తీకోస్తువద్ద క్రొత్త కట్టంపనున్న ఆసుపత్రికి 29-వ తేదీ సాయంత్రము విల్లింగ్డు ప్రభ్యుగారు శంఖుస్థాపనము జేసిరి. ఈ ఆసుపత్రి నుండుటకు గాను కీ॥ శే॥ లయిన సర్ వారికృష్ణదాసు నగోహందాసు గారును ఆతనిసతియు రిక్తి లక్షల విలువగల బంగారమును మరి యొకభవనము నిచ్చివేసిరి.

నగల దొంగతనము:— కలకత్తాలో నిరువురు బర్మా మతబోధకులవై గత శనివారము రాజధాని ప్రధాన మేజస్ట్రేటుయొద్ద కేసుచేయబడినది. ఒకడు ఒకవిద్యార్థి గదిలో జొరబడి వాని బట్టలను కొన్ని నగలను అపహరించి రెండవ వానిచేతికిచ్చెను. వాడు వానిని బహులలో వర్తకులకు విక్రయించెను. తానిటుమీద ఒకసంవత్సరము వఱకు దొంగతనము చేయనని నమ్మకమునకు 500 రూ॥లు కొద్దలో ధరావతు చేయవలసిరి. రెండవవానికి 50 రూ॥లు జూర్మానావిధింపబడి కొద్దయుగియు వఱకు ఖయ్యుకెక్కి విధింపబడెను.

2 వేల రూపాయల నోట్లు అపహరింప ఎడుట:— గత నెల 27-వ తేదీని నెం 13 రు వ రైలుమీద ఒకమహిమిష్ట్యుడే వీరుము కొయంబుత్తూరు నుండి ప్రయాణమును చేయుచుండెను. మీది ఖంకువా కొంగున ఒక్కొక్కటి నూలురూపాయలు విలువగల 20 నోట్లును అతడు మూటగట్టుచుండగా చూచిన మరియొకడు కత్తెతో నేర్పుగా ఖంకువాకొంగును కత్తిరించిమూటచే జిక్కించుకొని తరువాత వైష్ణవులో దిగిపోయెను కొంతసేపటికి మహమ్మదీయుడు మూటను దడుముకొని నప్పటికి మూట మాయచగుటచూచి యతడు నిర్భాంతపోయి ఏమిచేయలేక రైలుచే పోలినువారికి తక్షణమెరిపొర్చు చేసెను.

పచ్చయప్ప ధర్మములు:—ఏప్రిలు 4, 9-వ తేదీలలో పచ్చయప్పా (ట్రస్టు బోర్డునందు దివాను బహద్దరు ఎల్. ఎ. గోవిందరావును ఆయ్యరు, బి. ఏ. బి. ఎల్; బి. హనుమంతరావు బి. ఏ. బి. ఎస్. ఓ. గారలు తమ పదవులకు రాజీవామాలనిచ్చుటచే వారి స్థానమున మదరాసు విశ్వవిద్యాలయపు హిందూసభ్యులు క్రొత్తసభ్యుల నెన్నుకొనెదరు. సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరుగారి స్థానమున పచ్చయప్ప కాలేజీ పట్టభద్రులచే నింకొకసభ్యుడు ఎన్నుకొనబడును. క్రొత్తసభ్యుల నెన్నుకొనుటకు మే 15 వ తేదీ బుధవారము సాయంత్రము 4-5 గంటలకు పచ్చయప్పా భవనమున సభ జరుగును.

ఏప్రిలు 28 వ తేదీతో పి. వి. దురేస్వామి మొదలియారు గారి సభ్యత్వకాల నియమితి ముగియుటచే నతడు రాజీనామా నీయగా 30 వ తేదీని మరల నతడు మదరాసు కార్పొరేషను కమిషనరుల తరపున సభ్యుడుగ నెన్నుకొనబడెను.

సోలురేజంటు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు రేజంటు: మెసాతా ఫురమోత్తంమూర్తి, వైసాబజారుకోస్తా, మదరాసు.

మిక్కిలి మనోహరమగు సువాసన 126
(రిజిస్టరు కాలబడినది) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలబడినది)
ఇప్పటికాలపు దుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోజ్ఞమగు సువాసనగలది. ఆటోహోలుగాని, సారాయముగాని, చేర్చబడకయే నిష్ఠమైన చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.
నీ తువాలవై కొన్ని దినువులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యమగు సువాసన ని న్వులవరించును.
ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.
జిన్నైజా (ఆర (డాం) సీసా 1-4 రు 0-8-0
పర్ఫ్యురకము వైజా 1- (డాం) " " 0-12-0
వోకనైజా 2 " " " 1-4-0
వెడ్డనైజా 4 " లేక 1/2 టెన్సు " " 2-0-0
వి. పి. ఖచ్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.
పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులలోను దొరకును. దీనిని అనేకమగు నకలునెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసాపైను, కార్డుపైను ఆటోదిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్బహారుయొక్క సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువారి దిగువవారికి వాసినచో అజాకిమ్మతుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.
సోలురేజంటు: ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కంపెనీ, నెం. 155, జుమ్మామసీదు వీధి, బొంబాయి.
మద్రాసు రేజంటు: మెసాతా ఫురమోత్తంమూర్తి, వైసాబజారుకోస్తా, మదరాసు.

ఇండియన్ డేయిలీస్ న్యూస్:— ఢిల్లీలో జరిగిన మహా సభా
ఫలితముగ, ఈ దేశపురస్థులందరూ కాని, మునుష్యులందరూ
కాని ఎట్లు బాగుగ ఉపయోగపడవలెనో అందుచే బాధ్య
మై ప్రవర్తించవలె నోరమునాలో చాలావారు ప్రవేశించి తమ
పదవుల నిర్వహణలోనును ప్రతికూల చర్యలు తీర్చిదిద్దు
చును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1918 వ సం॥ మే నెల 2-వ తేది

గురువారము.

రాజప్రతినిధి గారి

అంత్యోపనాసము

రాజకీయ సంస్కరణముల గూర్చి రాజప్రతినిధిగారు తమ అంత్యోపనాసమున నెక్కడు సానుభూతితో నుడివిరి. సంగ్రామోత్సాహమును ప్రజ్వలించజేయుటకు, రాజకీయ సంస్కరణ ప్రచార మత్యవసర మనువారు బేరమాడువారు గారయి, సామ్రాజ్యజ్ఞేమము నాలించిచియే నిట్టి హితము నొసగుచున్నారనియు, రాజప్రతినిధి గారికి తోచియుండవలెను. అందుచే రాజప్రతినిధి గారి తీరున నుడివి యుండిరి.

“ఆంతరంగిక విషయముల గూర్చి విశేషముగ కట్టుదల జూపు ప్రతినిధు లీ సభయందు కలరని నాకు తెలియును. వారి పట్టుదలను నేను చులకన జేయును. ఈ సభ యెదుట దీసికొని రాదలచిన విషయముల ప్రాముఖ్యమును నేను దగ్గింపజూసను. కాని వారికి గాఢాభిమానముగల యుద్వేగమున కెట్టివ్యర్థమును వాటిల్లదని, నే సభయ మొసగుచున్నాను. ఈ విషయముల గూర్చి నధికోత్సాహము జూపువారు తాత్కాలికముగ నీ విషయమును వెనుకకు బెట్టి సామ్రాజ్యదేశమును శౌరవింపచో, అట్టివారధికముగ సానుభూతిని బడయుదురు. ఇందు మూలమున వారి కోర్కె మున్నుండు సఫలమగును.”

రాజప్రతినిధిగారి వాక్యములలో, స్వరాజ్యవాదము బేరమాడుటకు వచ్చియుండ లేదని గ్రహించియుండు గాన్నిచుచున్నది. ప్రజల యభిప్రాయములు వారికి బోధపడినకొలదిని, ప్రజాదర్శనాభ్యాసము సంగ్రామమున కధికముగ తోడ్పడునని గ్రహించగలరు. ఈ సందర్భసమయమున రాజకీయాశయములను వెనుకకు బెట్టుటచే, ప్రజాశయములపై సానుభూతి విస్తరించునని రాజప్రతినిధిగారు నెలవిచ్చిరి. స్వాతంత్ర్యోదయములు ఫలప్రదములగుచో, సంగ్రామోత్సాహము ప్రబలమై జర్మను నిరంకుశము త్వరలో నిర్మూలమగు నని ప్రజానాయకులు దెలుపుచున్నారు. ఇందుచే, ప్రజాశయములకును ప్రభుత్వాశయములకును భేద మెక్కడను గాన్నింపదు. భేద మంతయు కార్యకర్తలందఱే గన్పట్టుచున్నది. సర్ పి. యస్. శివస్వామి అయ్యరుగారు, ప్రజాశయములపై విశేష ప్రేమ నిదివరకు వ్యక్తపరచి యుండలేదు. ప్రభుత్వాశయములకు వీరు ప్రతికూలురని ఎవరును పలుక సాహసింపరు. అట్టివారే, ఢిల్లీ సమావేశమందు ప్రజాశయసాఫల్యమునకును, సంగ్రామోత్సాహమునకును సన్నిహితసంబంధముగలదని, ఉపద్యసించిరి. శివస్వామి అయ్యరుగారు దేశరక్షకవైఖ్యమున పైనికుల జేర్చుటకు తమ కాలమాను వినియోగించి కీర్తివడసియున్నారు. అందుచే వారి కీ సత్యము అనుభవపూర్వకముగ వెల్లడియై యుండవలెను. అయ్యరుగారి వాక్యములను ప్రభుత్వమువారు సులభముగ ద్రోసివేయ వీలుండదు. అయ్యరుగారి క్రింది తీరిని బలికొని, సాంఘిక కష్టములను తలచుచున్నది.

“ప్రభుత్వమువారు రీతరుణమున రాజ్యంగ పునర్నిర్మాణము గూర్చి ప్రచురింప లేకబోయి రని, దేశములో ఆశాభంగము వ్యాపించియున్న దని తెలుపుట నావిధియని తలచుచున్నాను. రాజ్యంగ పునర్నిర్మాణ మింతవరకును ప్రజల యొక్కయు ప్రభుత్వము వారి యొక్కయు దృష్టి కధికముగ నాకర్షించియున్నది. ప్రభుత్వమువారు పునర్నిర్మాణ ప్రకటనము గావించలేనంతకు గల కష్టములు మాకు తెలియును. కొంతవర కది తప్పక వచ్చెననియుగాడ మాకు తెలియును. కాని రాజ్యంగ సమన్వయ నిర్వహణమున ప్రభుత్వమువారు బాజు నీతిని, దూరదృష్టిని, భావప్రకర్షణమును, ప్రజావిశ్వాసమును వ్యక్తపరచెదరని నమ్ముచున్నాను. ఒక్క విషయమును మాత్రము చెప్పదలచితిని. దేశయులలో నీ సందర్భ సమయమునకు దగ్గరకు భావోద్వేగము జనించి సంగ్రామ విజయమునకు వారు ముందంజ వైచి తోడ్పడుటకు, తాము ముందంజ గాక వెన్నెంటునే మహోన్నతదశ సాంఘిక మను ప్రత్యభిజ్ఞానము వారిలో నుదయించుటయే, ముఖ్యసాధనమని చెప్పుచున్నాను.”

ఈవాక్యములను వదిలిచినచో, స్వరాజ్యవాదులు సామ్రాజ్య కష్టదశలో నవకాశము దీసికొని ఇబ్బందిపెట్ట దలచి రనుట గాని, వరముల కొరకై బేరమాడుచున్నారనుట గాని మిథ్య యనియు, సామ్రాజ్యజ్ఞేమముకొరకే వారి స్వరాజ్యమును వెలిబుచ్చుచున్నారనియు దూరదృష్టిగల వారైయున్నారనుట గ్రహించగలరు. రాజప్రతినిధి గారు గూడ, సీసత్యమును కొంతవరకు గ్రహించినటుల వారి అంత్యోపనాసము తెలపరచుచున్నది.

రాజప్రతినిధి గారి ప్రారంభోపనాసము నెడల మెయిలు పత్రిక సంతసము జూపినను, అంత్యోపనాసము మెయిలు పత్రిక కేమాత్రము రుచింపలేదు. ఏలనన, స్వరాజ్యోదయముల నిపుడు కొంతకాలము వరకును వెనుకకు బెట్టినచో, మున్నుండు ప్రజాశయములు ఫలించునని, రాజప్రతినిధిగారు రాశను సూచించిరి. ఇందుకు మెయిలు పత్రిక కాగ్రహము గలిగి రాజప్రతినిధి గారిని మూడుకళ్ళల నడుగుచున్నది.

(1) ఒకడు దుర్భాగము గావించనంతమాత్రముచే, ప్రశంసాస్థా డగునా?

(2) స్వరాజ్యమును గూర్చి ఢిల్లీ సభలో బలవంతపెట్ట నంతమాత్రముచే, స్వరాజ్యవాదులు సానుభూతి బడయుచో, స్వరాజ్యము నొసగవల దని బలవంతపెట్టనంతమాత్రముచే స్వరాజ్య విముఖులు గూడ సానుభూతి బడసెదరా?

(3) కవర్డిగారు స్వరాజ్యతీర్మానమును ప్రవేశపెట్టుటచే, స్వరాజ్యవాదులు తమ చర్యవలన సానుభూతి బడసిరిని చెప్పనగునా?

ప్రారంభోపనాసమున గల బలములో కొంతభాగము అంత్యోపనాసముచే దగ్గినదని, మెయిలుపత్రిక వగచుచున్నది. ఇందస్వాభావిక మెద్దియును లేదు. ప్రజాశయములకు భంగము కలుగు సంతవరకును, మెయిలుపత్రిక వంటి పత్రికలకు మితిలేని సంతసము గలుగును. ఏమాత్రము సానుభూతి యొసను అధికారులనుండి తెలుపడుచో, వారిపత్రికలదూషణములకు బాతులగుదురు. ఇట్టివిమర్శకులు సామ్రాజ్యజ్ఞేమమునకు హితము నొసగజాలరు. తమ సంకుచితాభిప్రాయ ప్రకటనముతో, విశ్రమండలి మహోద్వేగములను చులకపజేయుటకు తోడ్పడుదురు. ఢిల్లీ తీర్మానములకు సఫలములగు నడుటకు సంతయములేదు. కేవలము ప్రభుత్వమువారు సులభముగ ద్రోసివేయ వీలుండదు. అయ్యరుగారి వాక్యములను ప్రభుత్వమువారు సులభముగ ద్రోసివేయ వీలుండదు. అయ్యరుగారి వాక్యములను ప్రభుత్వమువారు సులభముగ ద్రోసివేయ వీలుండదు. అయ్యరుగారి వాక్యములను ప్రభుత్వమువారు సులభముగ ద్రోసివేయ వీలుండదు.

ప్రభుత్వము వారు ప్రజలలో భావోద్వేగము గలిగించుచో, జర్మను యుగప్రవమును ప్రపంచము నుండి బారద్రోలుటకు, హిందూదేశ మొక్కటియే జాలియుండును. అట్టి యుద్ధాభివృద్ధిలను ప్రభుత్వము వారు వెల్లడించి, దేశయుల శాశ్వతకృతజ్ఞతకు బాతులయ్యెదరు గాక!

కాంగ్రెసు సంఘసభ—ఆంధ్రులు

ఇండియను పేట్రీయట్టు పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది:

“2-వ తేదిన బొంబాయి నగరమున జరిగెడి కాంగ్రెసు సంఘ సభలో ఆంగ్లకాంగ్రెసు సంఘమునకు కొన్ని జిల్లా సంఘములను జేర్చు విషయమైనా చింతించబడును. ఆంగ్లదేశములోని కాంగ్రెసు సంఘములన్నియు ఆంగ్లకాంగ్రెసు సంఘమునకు జేర్చబడునని, ఒక పక్షమువారు దలచుచున్నారు. కాని యిటీవల బెంగళ వాద ప్రతివాదముల జూచిన, యీవిషయము నిశ్చయమెద్దియు గాన్నింపకున్నది. ఆంగ్లజిల్లా లని పేర్కొనబడినవి కొన్ని అట్టివిగా వని వాదించబడుచున్నది. అయ్యవి ఆంగ్లావరణమునందు గూడలేవని తెలుపబడినది. ఆంగ్లకక్షమువారు ఉత్తరసర్కారులందును మండలములందును ఉండెడి మండలములన్నియు ఆంగ్లమండలములే యని తెలుపుచున్నట్లు. కాని, తద్వ్యతిరేకులు బల్లారి తెలుగుదేశములోనివి కాదనియు, అసంతృప్తుల గూడ ఆంగ్లదేశములోనివిగాదనియు, వాదించుచున్నారు. ఇప్పుడొక ప్రశ్న జనించినది. ఏ మండలసంఘ మయినను, కాంగ్రెసు సంఘమువారు నిర్ణయించిన ఆవరణమునకు జెందకుండ తన యిచ్చవచ్చినటుల ప్రవర్తించవచ్చునా? మండలసంఘమే కాంగ్రెసు సంఘమునకు జేరవలెనని యిచ్చ వచ్చినటుల నిర్ణయించుటకు సాధ్యమగునా? ఈ విషయమును మండలి సంఘసభకుల యిష్టము ననుసరించి నిర్ణయించుట భావ్యమని మేము దలచెదము. అట్టిచర్య విచారణ కవసరము లేకుండజేయును. ఈ విషయమై మండల కాంగ్రెసు సంఘపు టిప్టముతో జోక్యము లేదని దెలుపుట సకారణము గాదు. అయినను ఈ విషయమును నిర్ణయించు బాధ్యత అఖిల భారతీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారిపై నున్నది. మండల సంఘపు నిష్పము ననుసరించియే, అఖిల భారతీయసంఘమువారు నిర్ణయించెదరని మేము దలచెదము. ఒక కేంద్రసంఘముతో జేయున్న సంఘమును వేరొకసంఘముతో జేరవలయునని కొరుకుకు మనకు హక్కు లేదు. తెలుగుదేశము సంతను జయించితి మని విజ్ఞప్తిగ ఆంధ్రుల కీ విషయము ముచ్చటగ నుండునని యూహించెదము.”

వైవాక్యములన్నియు ఇండియను పేట్రీయట్టు పత్రిక వచ్చిన నూతనాకారమున కనుగుణ నేయున్నవి. పేట్రీయట్టుపత్రిక, కేశవశిల్లగారు ఆంధ్రుల మనోంధముల భగ్నపరచుటకై గావించుచున్న భగ్గిరథ ప్రయత్నములకు జేదోడ్దీ నిలుచుచున్నందులకు సంతసింపవలసినదే. ఇంత మాత్రము ప్రాతికూల్య మున్నగాని, ఆంధ్రులు ఉద్యమ వ్యాపనమునకు ప్రబలప్రయత్నముల గావించరు. కేశవశిల్లగారి ప్రాతికూల్యముమూలముననే, అసంతృప్తులనుండు ప్రశ్నోకమండల కాంగ్రెసుసంఘము నెలకొల్పబడిన దని తెలిసికొనుటకు సంతసింపచున్నారము. అట్టి సంఘములు యితర ప్రదేశములందు గూడ త్వరలో నేర్పడునని దలచుచున్నారము. ఆంగ్లదేశ మంతయు చలించని కార్యదీక్షతో బనిచేయుచుండ, ఆంగ్లేరద తోక్కరి యుద్ధము కొరకు కాంగ్రెసు సంఘమునకు

ఆంధ్రాశయముల తృణీకరింపజాలరు. ఈ సందిగ్ధతను గాఢమున ఆంధ్రదేశపు తోడ్పాట టిఫిక్ముగ గావలసియున్నది. కాంగ్రెసు సభాజ్ఞానువర్తియై, కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘము కార్యభారము వహించవలెను. కార్యదర్శులు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలను నిర్వహించవలసివచ్చినచో గాని, స్వకీయోద్దేశములను జూపించి కల్లోలము గలిగించజాలరు. ఆంధ్రదేశ మీ తరుణమున, కాంగ్రెసు కార్యదర్శు లొకరు కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు విఘాతముగలిగించజూచుచుండ, సహించి యూరకొన జాలరు. ఆంధ్రులన్ని భాగముల నుండియు దృఢముగ ససమ్మతి జూపుచు, సభా కార్యదర్శులకును, కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులకు లగు బీసెంటు గారికిని, తంత్రీవార్తల నంపవలెను. జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములను, డివిజనల్ సంఘములను వెన్వేంటనే తమ ధర్మము నెరవేర్చవలెను. రేడియో ద్వారా మధ్యాహ్నము రెండు ఘంటలకు కాంగ్రెసు సంఘ సమావేశము గూడును. ఆంధ్రదేశమునుండి వచ్చే వార్తలన్నియు నాలోచన జూపించునగునట్లు జేరవలయును. ఆంధ్రముఖము కొందరు బొంబాయి సభకు వెడలియుండుట శుభసూచకము. వారు ఆంధ్రుల మనోభావములను కాంగ్రెసు సంఘము వారికి స్పష్టముగ నివేదించెదరని యూహించెదము. చెన్నపురి ఆంధ్ర ప్రజాసంఘము వారు నేడు దినము కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులకు లగు బీసెంటుగారి కీక్రింది తంత్రీవార్త నంపిరి.

“ఆంధ్రమండలము లన్నిటికిని ప్రత్యేక సంఘ మొసగిన కాంగ్రెసు తీర్మానమును, అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారు కాపాడవలయునని, ఆంధ్రప్రజాసంఘమువారు కోరుచున్నాను. లేని యెడల ఆంధ్రులలో ఆగ్రహము ప్రబలమగును.”

ఇట్టి సందేశములనే, ఆంధ్రదేశములందన్ని భాగములనుండియు, కాంగ్రెసు సంఘసభ కంప వచ్చెను. ఆంధ్రు లింతవరకును, కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు బద్ధులైయున్నారు. ఏకారణముచేతనను, కాంగ్రెసు సంఘమువార తీర్మానమును భగ్నపరచుచో, సత్యాగ్రహవ్రత మవలంబించి యొనరు, ఆంధ్రులు తమ స్వత్యములను కాపాడుకొనుట ముఖ్యధర్మము. ఈతరుణము జారవిడచిన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు సంఘాపయోగము దగ్గుటయే గాక ఆంధ్రదేశపు సరిహద్దుల నిర్ణయమునకు గూడ మున్నందు భంగము వాటిల్లవచ్చును.

కెయిరా సిటి.

కెయిరాలోని దుస్సితి కొంతవరకు చక్కబడుచున్నదని, న్యూ యిండియాకు బంపబడిన తంత్రీవార్త దెలుపుచున్నది. వన్నుల జెల్లిపనం దులకై భూమిల స్వాధీనము జేసికొనినటుల, కొన్ని యుత్తరువులను ప్రభుత్వము వారిదివరకు బహిషియింపిరి. ఈ యుత్తరువులన్నిటిని, ప్రభుత్వము వారు పునఃసంహరించికొనిననియు, ఇంకను కొన్ని జప్తు యుత్తరువులను మాత్రము నిలిచియున్నవనియు దెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు ప్రజాశయములకు జెవియొగ్గు చున్నందులకు, అభివందనీయులు. ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి పరిపాలనము జరుగుచో, అశాంతి కెడముండదు. విగిలిన నిర్బంధములు గూడ త్వరలో దొలగింపబడునని దలచెదము. గాంధీగారి సత్యాగ్రహ వ్రతానుష్ఠాన మంతవరకును విజయము గాంచుచునేయున్నది. శత్రువు బలమును సత్యము ఫలించి తీరునని, గాంధీగారు నిదర్శనపూర్వకముగ చూపగలిగిరి. కెయిరా సంతోషము దగ్గుచున్నందులకు, ప్రభుత్వము వారును గాంధీగారును అభివందనీయులు.

త్వరపడుడు!
బొంబాయిలో 3-వ తేదిన జరుగనున్న కాంగ్రెసు సంఘసభలో, ఆంధ్రదేశం గ్రెసు సంఘాధికారము విషయమై తీర్మానింపబడును. త్వరపడి ఆంధ్రుల మనోరథముల భగ్నము గావించుట ప్రమాదకరమని, అన్ని భాగముల నుండియు, ఆంధ్రులు తమ యభిప్రాయములను బీసెంటు గారికిని, కాంగ్రెసు కార్యదర్శులకును బొంబాయికి తంత్రీమూలమున దెలుపఁ బ్రార్థితులు.

జిల్లి యుద్ధసమావేశము.
(1)
సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారి ఆశ్చర్యకరముగ ప్రకటనము.

జిల్లి, ఏప్రిల్ 30:— సోమవారమునాటి సమావేశము ఉదయము 10-45 గంటలకు ప్రారంభమై మధ్యాహ్నము 2 1/2 గంటలకు ప్రారంభమయ్యెను. కపర్దేగారి తీర్మానమును నిరాకరించుటకు గూర్చి రాజప్రతినిధిగారు చెప్పిన రహస్యమును విషయమునకు సభ్యులు విశేషావరతతో నిరీక్షించుచుండిరి.

సంస్థానాధీశుల యుపన్యాసములలో ఆశ్చర్య మహారాజగారి యుపన్యాసము చూడాలో వనమునందును, నిష్కాపట్యమునందును, గాంధీధర్మమునందును ఇతరుల ఉపన్యాసములను మించిపోయి ఆశ్చర్యమొనర్చుచుండెను. విశనీరు మహారాజగారి యుపన్యాసము నిరంతరం భాగ్యభక్తిని ప్రాయబడినది. అందు ప్రాచీన సాంప్రదాయానుసరణము గాని స్వసామన్య మానవ ప్రకృతియు నేమియు కన్పడలేదు. కాని మహారాజగారు తాము వ్రాసిన దానిని బాగుగా జదివియుండెను. సురేంద్రనాథ టెగో గారు ఉత్సాహముతోడనే పల్కిరిగాని వారి విశ్లేషణావళులను సమర్థించుచు అందేమును చెప్పలేదు. పండిత మదనమోహన మాలవీయగారు రాజకీయ సంస్కరణల విషయము ద్వితీయ గణ్యమని చెప్పి భారతీయ, యూరపీయను వైవిధ్య శీతముల విషయము నట్లేముంచి నేనావిషయమున సర్వసమాపాదకమును జూరవలెనని కోరి డొరంగజీయ దౌర్జన్యము నణచుటకు గురు గోవిందసింగు సామ్రాజ్యభావమును గూర్చి లీకనీయమహారాజగారు చెప్పినవాక్యములకు ప్రత్యుత్తరము జెప్పిరి. గుండరసింగు మజిలీయగారు ప్రస్తుత విషయాలమున సిట్కూలుచేసిన సామ్రాజ్యసేనను విడిచి, డొరంగజీయ కాలమునందులకై ఇప్పుడును సిట్కూలు రణరంగమున ప్రత్యుత్తరము సల్పుచున్నారని చెప్పిరి. శ్రీనివాసరామిగారు జర్మనీవిజయముల వలన ఫలములనుగూర్చి తెలుపుచు మనశ్చీలకు గౌరవభంగము గలుగునని చెప్పి మిత్రమండలి విజయమును కోరుచున్నామనిరి. గాంధీగారు తీర్మానమును బలపఱచుచు హిందీ భాషలో ఉపన్యాసమును ప్రారంభించి ఇంగ్లీషులో ముగించి సభ్యుల కాశ్చర్యము గలిగించిరి. సర్ నారాయణ చందావర్మగారు బెర్లిన్ గారివలెనే యుపన్యసించి ఆంగ్లదేశములో బ్రిటిషు భావము ఈదేశమునందును వ్యాపింపజేయుడని కోరిరి. అందీ కా చరణముజూచారుగారు అతివృత్తిపన్యాసమును గావించిరి. అందు 130 సంవత్సరముల బ్రిటిషు పరిపాలనమును గూర్చియు 30 సంవత్సరముల ఆంగ్లోభవమునుగూర్చియు తెల్పి ఈ ఆంగ్లోభవములకు ప్రస్తుత విషయస్థితిలో నుపయోగపడగల ప్రయోజన మేమియు లేంతవఱకు గలుగలేదని చెప్పి “ఆంగ్ల దేశమా, నీయందు కష్టమెన్నియున్నను, నీన్నే విశ్వసించుచున్నాను”నని

బర్లెండు: నిర్బంధనైతికవిధానము
బర్లెండులో నిర్బంధనైతికవిధాన మొకను కొంతకాలమువరకును ప్రవేశ పెట్టబడదని, ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరి. స్వరాజ్య శాసనము రాబోవు వారములో ప్రవేశ పెట్టబడునని, దెయిలీ న్యూస్ పత్రిక దెలుపుచున్నది. స్వరాజ్య ప్రధానమునకును, నిర్బంధనైతికవిధాన ప్రయోగమునకును సంబంధము గలదని, ఆంగ్లదేశ ప్రభుత్వము వారు గుర్తించినటుల కిదియొక నిదర్శనము.

వ్యవధిలేదు!!
బొంబాయిలో 3-వ తేదిన జరుగనున్న కాంగ్రెసు సంఘసభలో, ఆంధ్రదేశం గ్రెసు సంఘాధికారము విషయమై తీర్మానింపబడును. త్వరపడి ఆంధ్రుల మనోరథముల భగ్నము గావించుట ప్రమాదకరమని, అన్ని భాగముల నుండియు, ఆంధ్రులు తమ యభిప్రాయములను బీసెంటు గారికిని, కాంగ్రెసు కార్యదర్శులకును బొంబాయికి తంత్రీమూలమున దెలుపఁ బ్రార్థితులు.

వాక్యముతో ముగించిరి. సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు గంభీరోపన్యాసము గావించి భారతీయ భావములను గూర్చి సంకృష్టికరముగ బల్కిరి.

రాజప్రతినిధిగారు తమ కడపటి యుపన్యాసమునందు భారతీయుల వాంఛలనుగూర్చి అత్యధికముతో బల్కిరి. రాజప్రతినిధిగారి ప్రారంభోపన్యాసములో కడపటి యుపన్యాసమును సరిమాడ, ప్రస్తుత రాజకీయ చర్యను గూర్చి సంకృష్టికరముగ ప్రకటనముగలదని తెలియుచున్నది.

కపర్దేగారి తీర్మాన ప్రత్యుత్తరమును సంతకము చేసినవారు ఎంతసంఖ్య మానసస్థితిని ప్రకటించినను, ఎంత ముఖావమును చూపుచున్నను కపర్దేగారు పట్టుదలతో మనోభావమును చరింపనీయకయుండ కుండినచో, రాజప్రతినిధిగారు సోమవారము నాడుతమ ప్రారంభోపన్యాసమును అంతోపన్యాసమును అంతసంకృష్టికరముగ చెప్పకుండియుండును. కాంగ్రెసు: మన్నితగ్రహణ జనులయందు ఇంకను అధికతరమును సహకారమును, పరస్పర విశ్వాసమును ఉండినచో ప్రభుత్వము వారి భావములు ఇంకను సంకృష్టికరముగా నుండియుండును. ఏనటు గురో విడుగురో మాత్రము వికమత్యముతో పట్టుదలగలిగిపని జేసియుండిరి. పీరియం కపర్దేగారి నాచుముఖపర గణ్యము గానుండును. రాజప్రతినిధిగారు కపర్దేగారిని పిలిపించి వారితో చాలసేపు ముచ్చటించిరి.

మహాసభ ముగిసిన వెనుక జిన్నాగారు రాజప్రతినిధిగారికి నమస్కరించి ఎవరికిని వివరదండ, నమస్కార సమర్పణమునకు దగని విన్న యుపన్యాసమును గావించిరి. చెన్నపురుండి వచ్చినవారిలో ఇద్దలు మాత్ర ముపన్యసించిరి. శ్రీనివాసరామిగారు ప్రత్యుత్తరము ఉపన్యాస మనునామమునకు దగనిరినీ పల్కిరి. సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు ఎవ్వరును అనుకొనినీరినీ ప్రత్యుత్తరము ఉపన్యాసము గావించిరి. సంస్థానాధీశులలో సింధియా మహారాజగారు అధికార భారతీయ బ్రిటిషులీనీ పల్కిరి. ఈ 2 1/2 దినములలో గాంధీగారును దును మాలవీయగారును మనోధృవత్వము కన్పడలేదు. సోమవారమునాడు రాజప్రతినిధిగారి చర్యయంతయు సానుకూలముగను అతిసంకృష్టికరముగ నుండెను.

శివస్వామి అయ్యరుగారు.

సర్ శివస్వామి అయ్యరుగారు మనుష్యులకు ఉపసంఘపు తీర్మానమును బలపఱచుచు వైవిధ్యముల శీతముల నెక్కువ చేయువిషయమును, భారతీయులకు నేనలలో నెక్కువకమి పచలనిచ్చు విషయమును, లోభదృష్టిని జూడ గూడదనియు, ప్రస్తుతముపనిచేయుచున్న వైవిధ్యము, ఇకముందు తాత్కాలికముగా సమకూర్చుచున్న వైవిధ్యమును సత్వరముగా పీరినియవలయుననియు యుద్ధరంగమునకు బోవు వైవిధ్యవరత దేశరక్షక వైవిధ్యమును ఈ రెండులాభముల నీయవలయుననియు కోరిరి. శివస్వామి అయ్యరుగారు తమ యుపన్యాసమును ముగించుచు ఉచ్చస్వరముతో బల్కి రాజప్రతినిధిగారిని జూచి ఇట్లనిరి. “ఇప్పుడు కావలసిన దేమనగా, ప్రభుత్వము వారికిని ప్రజలకును పరస్పర విశ్వాసము బలపడి ప్రభుత్వమువారి యాశయములు ప్రజలయోశయములతో నైక్యము కొంచుటయే!

నేడు ప్రారంభింపబడిన సహకార భావములను తాత్కాలికముగ పరస్పరభావ భేదములు పోవుటయే గాక సాలక పారికులకు గల పరస్పర అవిశ్వాసమును సంపూర్ణముగ తొలగించి (ఈ అవిశ్వాసము మూలమున ఇదివఱకు పరస్పరాన్యభిప్రాయములు, విపరీతభావములు నేర్పడినవి) భరతవర్షమున వివిధ ప్రజాసంఘములందు సాభాగ్యత్వమును, అత్యగౌరవమును, సర్వసమానత్వమును, సంపూర్ణ ప్రజాస్వత్వ సిద్ధియు గలుగును గాకయని కోరుచున్నాను. వివాదముల కిదిసమయము కాదు. వివాదములకు స్థలమును కాదు. ప్రభుత్వమువారును

ప్రజలను మోచించుచుండిన రాజకీయపు న
స్వంభూతును వివరమున ప్రభుత్వమువారేమియు ప్రకటన
ము గావించకుండుట దేశమున నాశాంతియు గావించినదని
చెప్పటానిదియు తలచెదను. అట్టిప్రకటనము గావించుటకు
గలుగుచున్నట్లయిన మనమెఱుగుదుము. కొంతవఱకు అట్లు
ప్రకటించుటకు తప్పనిసరియయ్యెననియు మనము గ్రహించి
తిమి. రాజకీయపునస్వంభూతున సమస్యను గూర్చి తీర్మానము
జేసికొనవలయును ప్రభుత్వమువారు అతివీక్షణముగా సానుభూ
తిని ప్రజలయందు విశ్వాసమును సక్రమముగా రాజకీయపరి
జ్ఞానమును బుద్ధివశమున గలగియుండెదరని పూర్తివిశ్వాసం
చెదము. తాము ఎప్పుడో భావికాలమునగాక అతివీక్షణముగానే
మహావైద్యకస్థితిని బడయుదుమని విశ్వాసమును ప్రజలయందు
దృఢపఱచువంతవఱకు మహావిషమస్థితిలందు ప్రజలు సంపూ
ర్ణ సహకారముతో సర్వప్రయత్నములను గల్పగలుగునట్లు ప్ర
బోధింపజాలము. అంతవఱకు ప్రజలను అభివృద్ధిపఱచజాలము.”
(హిందూపత్రిక)

రాజప్రతినిధిగారి అంత్యోచనానామము.

రాజప్రతినిధిగారు సభనముగించుచు నిట్లు చెప్పిరి:—
విషమస్థితినిగూర్చిన విషయములన్నియు మీయెదుట బెట్టబడి
నవి. స్వల్పభావభేదములన్నిటిని ఆవలంబిస్తామి మీదేశము
కొఱకును సామ్రాజ్యముకొఱకును సార్వభౌముకొఱకును మీ
రేమిచేయగలరో మోచించుటకు సమావేశమగుట కిష్టపడితిరి.
ఈసమావేశమునకు అధ్యక్షతవహించు భాగ్యముగలిగినదని
గర్వపడితిని. మీరందఱును మఱల మీమీ గృహముల కరుగు
చున్నారగాన ఆగృహమువారాజు రింతకుముందు జెప్పినవా
క్యములను మీకుజ్ఞప్తికి దెచ్చెదను “ఇక్కడమీరు తీర్మా
నించుకొనిన విధమున తప్పక పనిచేయవలెను”.....
ఇక్కడ ఆమోదింపబడిన తీర్మానములను గూర్చి కొంత చెప్పె
దను. మొదటి తీర్మానమును ఇటీవల సార్వభౌముడు పంపిన
సందేశమునకు ప్రత్యుత్తరముగ పంపుభాగ్యము నాకుగలిగినది
గంతునించుచున్నాను. రెండవ తీర్మానము హిందూదేశాంగ
మంత్రివార్యుల ఆంధ్రప్రదేశ్ మంత్రికి పంపబడును. లోకమంత
యు భారతీయులను వైపు చూచుచున్నదనియు, పౌరుషవంతుల
వలె భారతీయులను ప్రవర్తింప సుసద్దులుగ నున్నారనియు
నేను ప్రారంభోపన్యాసమున జెప్పియుంటిని. ఈ తీర్మాన
ములు గ్రేటు బ్రతుకును అధినివేశములకును పంపబడినప్పుడు
మనమును పౌరుషవంతులవలె ప్రవర్తించితిమని చెప్పగలను.
భారతదేశమునకు సంబంధించిన కొన్ని విషయములను ఈ సభ
యెదుట బెట్టటకుకోరి కొందఱు సభ్యులు జెప్పియుండిరి.
ఈ విషయములందు వారి యుత్సాహమును గాని, వారు
మోచించిన విషయముల ప్రాముఖ్యము గాని తక్కువ
నాగి యింకను, వారి హృదయములందు గల
సమస్యలవిషయమున వికృతభావము లేమియు లేదని నేను
నమ్మకముగ చెప్పగలను. ఈ సమస్యలగూర్చి పట్టుదలగల
వారు సామ్రాజ్యసేవకొఱ కావ్యవస్థను వచ్చినప్పుడు ఈ విష
యముల సెక నిమిషము కట్టిపెట్టి “ఇది ప్రభుత్వమున”ని
భావించి సిద్ధపడవలసి యుండునని నా విశ్వాసము. ఇట్టి చర్య
కలననే ఇతరుల సానుభూతిని విశేషమై సకాలమున ఫలింప
జేయును. ఈ తీర్మానముల నామోదించుట కాక కాగ్యభార
ధారణమును ఈ సమావేశమునకు గలదు. ఈ ఉపసంఘముల
స్థాపనము మూలమున ఆయాప్రముఖులను మానవ్యకములొనికి
దీసికొని ఉపసంఘముల గూఢత్యముననే మనుష్యుల విషయ
మున నెంతవని చేయగలిగినది. ఏ ఏ విషయములందు హిందూ
దేశ ప్రభుత్వమువారికి కష్టము గలిగినది. ఏ ఏ విషయములందు
ప్రభుత్వమువారిని తొందరచేయవలసినది గోరినది. మాహృదయ
భావమును రహస్యము నేమియు నిలుపుకొనక
చెప్పితిమి. ఈ సమావేశమునకు వచ్చిన వారే నిజ
నివాసులు కలిగినవెనుక మాకు తోడ్పడగలుగుదురని విశ్వసిం
చెదను. ఇచ్చటనున్నంతకాలము తమకేమియు అనకాశముగలు
గలేదని ఐరకొనెడుగారు తమయుపన్యాసమునందు జెప్పిరి.
ఇచ్చట వారికనకాశము నలుగనందులకు చింతిల్లుచున్నాము
కాని వారు బంగారమునకు పోయినవెనుక అచ్చటిరాష్ట్రీయ
సంఘమునందు తమయుత్సాహమును, రాజధక్తిని, సామ్రాజ్య
సేవాపరత్వమును చూపి తమనిర్వాహకసహాయమును సలుపవలె
నని కోరుచున్నాను. కడదినపర్యాయము అఖిలభారతకాసన
సభను ముగించుచు కాసనసభ్యులు ఇండ్లకు బోయినవెనుక
ప్రస్తుతిము ప్రజలనుభించుచున్నస్థితిలను గూర్చి ప్రజలకు
బోధింపవలసిన సభ్యులను గోరియుంటిని. రైలువే చిక్కులు

చాలగలవు. పోయిన గంతులము నెలకు 10 లక్షల ప్రైయ
నుపైళ్ల పట్టాలను తీసివేసితిమి. ఇందులకు కారణము తెచ్చి
యో ప్రజలకు తెలియదు గనుక మీరు వెళ్లినప్పుడు
ఈ స్థితిలకు కారణముల తెచ్చి ఇట్టి కష్టస్థితిలందును
సామ్రాజ్యసహాయము నెట్లు చేయవచ్చునో ప్రజలకు బోధిం
పును ప్రజల సహకారమును సహాయమును బడయుటకు ఇది
బోధించుట యవసరము. కాని అధికాయవలన ఇది సాధ్యము
కాదు. ప్రజాప్రతినిధులును అనధికారులు నగు మీరు కలననే
సాధ్య మగును. ఉపసంఘములయందైనను మనము ఆర్థిక
విషయములను గూర్చి మోచించ లేదు. అఖిలభారతకాసనసభ
లో నివిషయమును ప్రకటించి సభ్యుల యామోదమును గొన
వలయును. కొందఱు సభ్యులకు ఈ ఆర్థిక విషయములను
గూర్చి తెలుపుట ఆర్థికసభ్యునివలన కొన్ని చిన్న సభలను
జరపితిమి. కాని ఈ విషయము కాసనసభలో బెట్టవలసినదని
నానిశ్చితాభిప్రాయము. ఈ విషయములను నెట్లెంబరు సభలో
చర్చింపగలుగుదుము. మనుష్యుల ధనవస్తు సహాయములను
ఆంగ్లదేశము కోరినప్పుడు హిందూదేశ ప్రభుత్వముగాని హిం
దూదేశముగాని సహాయముల జేయకుండజాలవు. మనముప్ర
యత్నించి ఎంతవరకు తోడ్పడ గలమో చూచెదముగాక.

ఆంధ్రవిద్యానిధి

శ్రీకాళయ్య క్రిసంవత్సరము
1918-19 సం॥ వసూళ్లు

ఇదివరలో ప్రకటితమైన చందా సొమ్ము రు. 886-12-10
శ్రీమతీ శ్రీకలింగకవి సమాజము కుముదవల్లి 3-0-0

మొత్తము రు. 889-12-10

స్థానిక వార్తలు

సి. ఎస్. సీతారామయ్యగారి కేసు:—
కేసువిచారణ చెంగల్పట్టు జడ్జికోర్టులో ముగిసినది. జడ్జి చెంట్లు
ఈనెల 4-వ తేదీని చెప్పబడును.

శ్రీ పళ్ళెటియొండవార్ అన్నదాస సమా
జము:—బాద్మిపురులో నాటుపిల్లయారి కోవెల వీధియం
దున్నది. శ్రీవాసమధులయారు పూజామఠములో వైసమాజ
మువారు రేపటిదినమున (3-5-18) బీదలకు అన్నదాస మొన
గదరు.

చెన్నపురాంధ్రసభ:— విద్యాభాగవత్తుమన
రేపు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు బ్రాడ్వే 9-వ నెంబరు
గల సభాభవనమున సాయజేదము సూర్యనారాయణశాస్త్రి
గారు ‘కన్యాశుల్కము’ ను గూర్చి యుపన్యసించెదరు. ఆం
దఱును తప్పక దయచేయు బ్రార్థనము.

మైలాపూరు సంగీత సభ:— ఈ నెల 5 వ
తేదీ సాయంకాలము 4-20 నిమిషములకు మైలాపూరులో
గోపాల నాయకరుగారి వాణిజ్యసంఘ పాఠశాలా మందిర
ములో సభవారి యాజమాన్యముక్రింద కుంభకోణము వాస్త
వ్యులగు టి. ఎస్. పంచావళి శాస్త్రియారు గారు “చిత్ర
కుటుంబము” అను రామాయణకాలక్షేపము జరిగింతురు

శ్రీ పార్థసారధి ఆలయపు కేసు:—స్వామివారి
ఉత్సవముల సందర్భములో శ్రీపార్థసారధి స్వామి గుంటలో
బోటుపిక్వారున కొక చిల్లిపడవను నీటిలోవేసినందున పోలీసు
వారిచే వి. పార్థసారధి అయ్యంగారిపై చేయబడిన కేసు విచా
రణ కాబడినది. అయ్యంగారికి నూజురూపాయలు అపరాధ
ముగాని ఒకవారము కఠినశిక్ష గాని విధింపబడినది.

బండిచక్రముక్రిందపడి మరణించుట:—బొంబాయిలో
గత గురువారమునాడు కొనివిశ్వపు బస్తాలబండ్లు ఆ
ర్థుల కోర్కె బ్రిడ్జిమీద బోవుచుండెను. మొదటి బండిపడ్డ
మెడతాకు వీడినది. పూజాదాని మెడనండి బారుట కలన
ఎడ్డు పారిపోయినది. మెడతాకుమీదనుండి వానుక్రిందపడెను
వాని మెడమీదనుండి బండిచక్రముపోయెను. వైద్యశాలకుదీసు
కు బోవడెనుగాని వాడెచ్చట రినిమిషములలో మరణించెను.

దేశీయ ప్రార్థనా సమాజము:— సమాజపు
టాటనవార్షికోత్సవ సందర్భమున రేపటికోజున (3-5-18)
సాయంకాలము 5 గంటలకు ఆస్వాపిల్లవీధిలో నెం 97 య
వ గృహమున శ్రీల సమావేశము జరుగును. సోదరి తాయా
రమ్మగారు అగ్రాసనాధి పత్యము వహింతురు. శ్రీమతిసంతా
నందమౌనిగారు ధర్మకైంకర్యము గూర్చి దెలుగున ఉపన్యసిం
చెదరు. సంగీత విద్యగూర్చి ద్రవిడమునకుడ ఉపన్యసింప
బడును.

తపాలనోటీసు:— ఈ నెల 6 వ తేదీ మధ్యా
హ్నము 4 గంటలకు చెన్నపురిలో రంగూను మైలుఒడ బసు
లు చేరును.

రిజిస్టరు కాబడని ఉత్తరములు ఆనాడుపగలు 1-30
గంటలవఱకును రిజిస్టరీ ఉత్తరములు వచ్చెరా 1 గంటవఱ
కును, బంగీలు మున్నగునవి 12 గంటల వఱకును ఆ దినమున
జనరలు తపాలాఫీసులో పడవేయవచ్చును. నగరమందలి ఇతర
తపాలాఫీసులలోని వేళలు ఆయా తపాలాఫీసులలో కను
గొనవలయును.

దేశీయమహాసభా సంఘసభ:— చెన్నపురిఆం
ధ్ర ప్రజాసంఘ కార్యదర్శి యీ క్రిందికంటినాన్తను బొంబాయిలో
జరుగనున్న దేశీయమహాసభా స్థాయిసంఘాధ్యక్షురారి
లిక పంపెను:— “బీసెంటమ్మకు, కాంగ్రెసుకుమిటి అభ్యుదయ
రాలు, గీగాంబాకోర్కె, బొంబాయి - ఆంధ్ర మండలముల
కన్నీటికిని కాంగ్రెసుసంఘము నొసగుచు కాంగ్రెసు మహాసభ
యందు చేయబడిన తీర్మానమును దృఢీకరించవలెనని చెన్నపురి
ఆంధ్రప్రజాసంఘమువారు అఖిలభారత కాంగ్రెసు
కోరుచున్నారు. అతీర్మానము నేమాత్రము పాడుచేసికొన్న
ప్రజలకు కోపముగలుగుననియు తెలుపుచున్నారు.

మీటారు ప్రమాదము కేసు:— కేసు బెన్సు
గారి కుమారుడు గత సంవత్సర డిశంబరు 14-వ తేది రాత్రి
బైసికిలుపై జనరలు ఆసుపత్రి రోడ్డుగుండు బోవుచుండినపు
డు సి. రాజగోపాలశెట్టి. అనునొక మోటారుబండి కడుపు
వాడు తన మోటారుబండిని ఎర్రెడ్డు బి. బెన్సుగారి బైసికిలు
పైబెట్టి బండితోగుండు ఆయనను నేలబడత్రోసి తనబండినిపడ
వించుకుబోయెను. ఎర్రెడ్డు బి. బెన్సుగారికు పగిలినది. తక్ష
ణమే వైద్యశాలకు దీసికొనిపోబడిరి. కాని ఆనెల 24-వ తేదీని
ఆయన మరణించిరి. ఆయనతల్లిదండ్రులు కేసుబెన్సుగారు రా.
గోపాలశెట్టిమీద రాజధాని ప్రధానమేజిస్ట్రేటు కోర్టులో
కేసుచేసెను. కేసువిచారణ ముగిసినది. నేకమునికి నూజురూ
పాయలు అపరాధము ముడు మాసములు కఠినశిక్ష విధింప
బడినది.

రాజధాని రెండవ మేజిస్ట్రేటుగారి రిమాం
ర్కులు:—కే. సత్యనారాయణ అను నతడొక కేసులో
ముద్రాయిగ నుండెను. రాజధాని రెండవ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు
ఫయలులో కేసు ఉండెను. గతనెల 25 వ తేదీని కేసువిచా
రణ చేయబడుటకు బూర్జుము ముద్రాయికుమారునికి జగ్గయ్య
పేటలో బాలాకఠినముగ నుండుటచే కేసువిచారణ మరియు
నాటికి వాయిదావేయబడుటగాని ముద్రాయి తన కిచ్చునకా
త్తినిని తానకోర్టులో ముద్రాయితురుపున వాదించుటకుగాని
అంగీకారమునగ వలయునని ముద్రాయి న్యాయవాది ఆర్.
శ్రీరాములు శాస్త్రిగారు మేజిస్ట్రేటు గారితో జెప్పిరి. కేసు
వాయిదా వేయటకు నిరాకరించి మరుసటి
దినము 26-వ తేదీని విచారణ చేయుచు నని మేజి
స్ట్రేటుగారు నడివిన పిమ్మట ముద్రాయి సత్యనారాయణ తన
న్యాయవాదితో మాటలాడుట కాయన సమీపమునకు బోయి
నపుడు నీవెల్ల పుడును మొండితనము చూచెదవు. ఒకని తరు
వాల మఱియొకనిని నీవు మోసపుచ్చుచున్నావు. నేను ఉత్త
రాదిని పనిచేసితిని. ఉత్తరాదివాళ్ల సంగతి నాకు తెలియను.
అని మేజిస్ట్రేటుగారు కోపముతో బలికిరి.
ఈకారణములను తెలుపుచు రాజధాని రెండవ మేజిస్ట్రేటు
కోర్టునుండి కేసు మఱియొక కోర్టునకు మార్చివేయ బడవలెనని
వి. ఆర్. ఓనబాబు, బాల్ ఎట్లా గారు క. సత్యనారాయ
ణ తరపున రాజధాని ప్రధాన మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో దరఖాస్తు
చేసిరి. కేసుమార్పుదల గూర్చి భాగ్యులు తెలఁపవలసినదిని
రెండవ మేజిస్ట్రేటుగారికి నోటీసు పంపబడినది. ముద్రాయి
తురుపు న్యాయవాది శ్రీరాములు శాస్త్రిగారికి కూడ నోటీసు
పంపబడినది.

విరోధామహాసంగ్రహము

(రైతుల పక్షము)

కల్పియంగము

నష్టపోయిన ప్రదేశము నాక్రమించుట.

లోక్తి గ్రామమును మరలబట్టుట.

లండను, ఏప్రిలు 30:—ఆంగ్లేయుల ప్రభుత్వమున నిట్లు వివరింపబడినది—వైరిసేనలు నిన్నటి యుద్ధమున లోక్తి గ్రామ పరిసరమున స్థానముల నాక్రమించియున్న వి.పరాసువారు నిన్న మధ్యాహ్నమున సాయంకాలమునను ప్రతిముట్టుకుల సెనరిచ్చి క్రతు సేనను వెడలగొట్టి గ్రామమును స్థానముల నన్నిటిని ఆక్రమించిరి. ఉత్తరంగమున రాత్రియంతయు కాంతముగ నుండెను. విల్లయ్య బ్రిటానోరంగమునకు తూర్పుభాగమున మా పంక్తి స్వల్పముగ ముందుకు నెట్టుబడినది.

పరాసువారి కావలిదళములు.

తీవ్రమగు శత్రుత్వము.

లండను, ఏప్రిలు 30:—నోయను రంగమునను, ఏవరు ఉత్తరదక్షిణ భాగమును, ఓయిజనదీదక్షిణ తటమునను ఫిరంగిదళ యుద్ధము భయంకరముగ నుండెను. ఈ రంగమునం దంకటను మా కావలిదళములు విజృంభించి వైరి సైనికులను బంధించినవి. మ్యాజానది దుడిగట్టున మా ఫిరంగిదళములు క్రతు సేనను వెడల గొట్టివదిలించి అప్పుడు ఆల్సేనులో విజయమును సాధించినది. క్రతు సైనికులను గొందరను బంధించి పరాసు వారు ప్రకటించిరి.

వైరివిమానముల పడగొట్టుట.

లండను, ఏప్రిలు 30:—లోక్తిగ్రామమున నుండు వైరిసైన్యములపై మనవైమానికులు 275 బాంబులను వేసి, మరఫిరంగులను ప్రయోగించిరి. క్రతు విమానముల నెనిమిదింటిని గూల్చితిమి. తమవిమానములు రెండుగానరాకన్న వనిగర్ దగ్గను పోగుగారు తెలియజేయుచున్నారు.

మిత్రమండలివారి సైన్యపంక్తి

నష్టమైన ప్రదేశమును సాధించుట.

ఇతర వివరములు.

లండను, ఏప్రిలు 30:—ఆంగ్లేయుల ప్రభుత్వస్థానముల నుండి రైతుల విశేషములు తెలియజేయుచున్నాడు:—యధాధిపతియైన సమరంగముననున్న సేనలేగాక నూతనమగు 80 థివిజనుల సేనను చేర్చి, యీసేనా నివహముతోడ నిన్నటి దినమున జర్మనీయులు ముట్టడించి యున్నారు. ప్లాండర్సు అనన్యుండనమున కంతకును నిదియే శత్రువులొసర్చిన గొప్ప యత్నము. ఒకానొకవో పరాసుసేనలు వెనుకకు గొట్టుబడిన గాని సహాయ సైన్యములు తక్షణమయ దించి వైరుల నాస్థలము నుండి వెడలగొట్టినవి. శత్రువుల నోడించుటకు మిత్రమండలివారు స్వల్పముగ సేనను పంపిరి. మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు పరాసు వారు కాండిరాటలోక్తిలకు తూర్పున నున్న ప్రదేశమును లోక్తి గ్రామములోని కొంత భాగమును ఆక్రమించిరి. పెర్సెను బర్లగ్రామమును పెర్సెనుబర్ల పర్వత దక్షిణపార్శ్వములను గూడ వాతవశపరచుకొని సంరక్షించుచుండిరి. అంతరమున క్రమక్రమముగ వ్యవస్థ అనుకూలముగ ముండెను. సాయంకాలము 5 గంటలకు ౪8కి పరాసువారు హైదు పాయైన నొకచిన్న ప్రదేశముతప్ప తక్కిన ప్రదేశమునంతయు వైరులనుండి లాగుకొనిరి. నేటియుద్ధమున లోక్తి ప్రదేశమున తియపరాసు సయన్యముల యధీనముననున్నది. లాక్టిటుకెమ్మెల్ల ప్రదేశములందు మిత్రమండలివారి పంక్తి ముందుకు జరుపబడినది. దక్షిణమున కల్లయ్య బ్రిటానోయొద్ద మా ఫిలి గతులు కొంతవరకు పుంత్తిపేటపై మా సైన్యములు ముందుకు పోయినవి.

అనేక వేలమందిని బంధించుట

బంధితుల దీనభావము

లండను, ఏప్రిలు 30:—ఆంగ్లేయ ప్రభుత్వ స్థానముల నుండి రైతుల విశేషములు, నేటి సాయంకాలమును తినివార్తనంపు చున్నాడు:—ప్లాండర్సురంగమున నేను కాంతముగ నున్నది. నిన్నటి సాయంకాలమున పరాసు వారొసర్చిన ప్రతిముట్టడియందు సంపూర్ణముగ విజయము చేపూరినది. పెర్సెను బర్లపర్వత దక్షిణ ప్రదేశములందు ప్లానములను బట్టుటయే గాక పరాసువారు హైదుమును రోడ్డున తమపంక్తిని 15 దు వందలగజములు ముందుకు జరిపిరి. సంగ్రామమున లోక్తి గ్రామమునకే పర్యాయములు మారుచు వచ్చెనుగానితదకు జర్మనీయులు తరిమిజేయుబడిరి. కిథిలమైన యీ గ్రామమున చిన్న చిన్న దండు లతితీవ్రముగ పోరాడుకొన జొచ్చినవి. సన్నీలలో ఫోరమగు సంగ్రామము నడచినది. ఫిరంగి గుండ్లు వర్షించుచుండ, ఏమిజేయుటకును తోవక శత్రువులూగులానుచుండగ మాదండోకటి సన్నీలతో చారిమైబడి వారలను భయం మొనరించెను. పరాసువారును ఆంగ్లేయులను వైరిసైనికుల పలువురను బంధించిరి. కాని బాహాబాహిని సమరవతి హైదుముగ జరిగిన కారణమున బంధితుల సంఖ్యవిశేషముగ లేదు. ఆర్మీముగారి యత్నము విఫలమైనందుల కిబందెలు విచారముతో నున్నారు. జర్మనీవారుసాధింపవలసిన కార్యము మహాత్తరమైయున్నదనియు, కార్యసాధనము నిమిత్తము పితృదేశము నిర్వాహవ్యవహారమును వీరలు వగచుచున్నారు.

94 రు సైనికులను బంధించుట.

లండను, ఏప్రిలు 30:—లోక్తిని నిన్న రాత్రి ముట్టడించి 94 వైరి సైనికులను బంధించితిమి. నిన్నటి అనన్యుండనమున వైరులు తీవ్రమగు నష్టములను పొందిరి ప్రభుపరుపబడినది. అచ్చటచ్చట స్వల్పముగ సమరము జరిగెనేగాని పరావతిదళములు పోరాడుకొనలేదు. సోమునది దక్షిణభాగమున కావలిదళములు కొందరు వైరి సైనికులను బంధించినవని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

హంగార్లు ప్రదేశము - సంకులసమరము

లండను, మే 1:—నిన్న రాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి. హంగార్లు ప్రాంతమున భయంకరముగ ముట్టడి జరిగెను. నాయనుముఖ్య ప్రదేశమున జర్మను లెడిరింపగా చారుజుగు పోయిజరిగెను. మొదట నతివేగముగ వచ్చునపుడు తాముపట్టుకొనిన ప్రదేశమునుండి శత్రువుల పారదొలి ముప్రదేశముల యధాగతియించితిమి.

జర్మనులు 20 లక్షల సైనికుల నుపయోగించుట.

లండను, మే 1:—పరాసు ప్రధాన కార్యాలయము వద్ద నున్న రైతుల గారి విశేషములు నేడిట్లు తిని నంపెను. హంగార్లు వన సమీపమున జర్మను మరఫిరంగిదారులను తరుముటలో బ్రిటిషు టూంపులు పరాసు వారికి సహాయ మొనరించినవి. ఇంతవరకు శత్రువులు 140 పటాలములను అనగా సుమారు 20 లక్షల సైనికుల నుపయోగించిరి. ఇదిగాక ప్రాన్సు జర్మనీలలో నింకననేక క్రొత్తదళములున్నవి. అందుచే అలసి పోయిన పటాలములకు బదులుగ క్రొత్త పటాలముల నతీకు వెనువెంటనే యుపయోగింపగలదు. అతడొక్కటి మాత్రము చేయజాలడు. ఆనుభవకాలులగు ఉద్యోగులకును సైనికులకును బదులుగ నిట్టివారినే మరల నుపయోగింపజాలదు. శత్రువు మరల నలసిపోవుట కింక మానములకొలదిని చారుణ సంగ్రామ మొనరింపవలసి యున్నది. ఫలితమున గాంధుకు ఇంక దుఃఖభాజనములగు అనేకవారములను మనము కల్గజూడవలసి యున్నది. ప్రస్తుతపు యుద్ధ మన్నివిధములను వెళ్లక యుద్ధము ననుసరించిన దెయ్యున్నది. జర్మనులు, ప్రాన్సు పికార్డీలయిందలి తమ ప్రస్తుత లక్ష్యముల బట్టుకొనగలిగిన వారందుమీద గొప్ప యుద్ధము మొనరింపవచ్చును. కాని 1916 సంవత్సరములో మ్యాజానది యొడ్డున నెట్లు అలసిపోయిరో అట్లే 1918 సంవత్సరములో సోము, ఆఫ్రిలం దలసిపోయి ఆఫ్రితములనే పొందగలరు.

గ్రేటుబ్రిటను

వైమానిక మంత్రివర్గము.

జనరలు ట్రెంచార్డుగారి రాజీనామా.

లండను, ఏప్రిలు 29:—ప్రజలమందెరువైన వైమానికపు మదింపులను తర్కించుచుండు నపుడు లెఫ్టినెంటు జనరలు సర్ డేవిడ్ హెండర్సను గారిని, జనరలు సర్ అఫ్ ట్రెంచార్డుగారిని మరల చేర్చుకొన వలసిందని హాపు సెనిలు ప్రభువుగారు దొరతనమువారిని కోరిరి. మంత్రివర్గమునందలి ఆనుభవజ్ఞులను హాపు జనరలు ట్రెంచార్డుగారు వినవోల్లరని తెలుపబడినది. యుద్ధ మంత్రివర్గసభ్యులలో నెవరైన ట్రెంచార్డుగారి కట్టిపల హాను సూచించిననుటకైన నేమియునాధారము లేదని లాసుకు బార్డిగారు చెప్పిరి. జనరలు ట్రెంచార్డుగారి రాజీనామా సంగీకరింప వచ్చునా కూడనా యువసంతతి నాలోచింపవలసినదని జనరలు స్పష్టముగ నియమింపబడిరి. అతని ఆనుభవము, బుద్ధివైభవము, యుద్ధవ్యవహారిక జ్ఞానము నెవ్వరు ననుమానింప జాలరను టండటికిని తెల్లము. వైమానికవర్గమున జనరలు ట్రెంచార్డుగారు తమ క్రితినామధ్యముల బాగుగ నుపయోగింపలేదని స్పష్టముగ చెప్పిరి. జనరలు ట్రెంచార్డుగారు వైమానిక దళమున కపరిమిత సహాయము మొనరించిరి. అయినను ట్రెంచార్డుగారికంటె జనరలు ట్రెన్సుగారిపని కెక్కుడు అనుభవముగనున్నదని సర్ విలియము మేయరు గారభిప్రాయపడిరి. వైమానిక బలమున ట్రెంచార్డుగారి స్థితి మంచి అమాల్వముగనే యుండగలదని తానన్ని విధములను విశ్లేషించుచున్నాడు. (ఉత్సాహము) వైమానికవర్గాధ్యక్షుడుగ నుండిన రోథమూరు ప్రభువుగారు మూల్యముగ సహాయమొనరించిన ప్రధానిగారు వారి సమీపముగ ప్రశంసించిరి. (ఉత్సాహము) జనరలు ట్రెంచార్డుగారికి ప్రతిష్టాపనా సామర్థ్యము లేదనుట తెలివి తక్కువయని ఆస్పిష్ట్యుగారనిరి. జనరలు ట్రెంచార్డుగారి రాజీనామా విచారణ యందుండు నాల్గవనాటి రాత్రి యుద్ధమంత్రివర్గసభ్యుడెవ్వరను అతనితోగలసి మాట్లాడవలెనుట చాలవిచారకరము ట్రెంచార్డుగారే పదవినుండిన సర్ ఎడ్వర్డు కార్నెస్ గారడిగిరి పస్తురమాణిగిగూర్చి యెవ్వరును బలవంత పరపకూడదని ౪5 విలియము మేయరు గారు సభ్యులనుకోరిరి.

రాణిగారి లేఖ; హేగుగారి ప్రత్యుత్తరము.

లండను, ఏప్రిలు 30:—రాణిగారు సైనికులకంపిన లేఖ హేగుగారి ఈ క్రింది ప్రత్యుత్తర సహితముగ ప్రకటించుకొని ప్రాన్సునందలి సైనికులందరికిని తెలియజేయుబడినది. హేగుగారు రాణి గారికంపిన ప్రత్యుత్తరము:—బ్రిటిషు స్త్రీలతరపున మీరు సైనికులకును వైమానికులకును బంపిన లేఖ సైనికులలో నూతనోత్సాహమును, నూతనసంకల్ప దృఢత్వమును పురికొల్పగలదు. తమ కత్తిలంక ప్రాణ ప్రదముగను ఒకప్పుడు పరిపూర్ణ సంతోషమునందు గ్రామములును పట్టణములును, ఒకప్పుడు పూర్ణాభివృద్ధినిచ్చి ఇప్పుడు పాడువడి యందుండుట, ఒకప్పుడు మహావైభవోపేతులుగనుండు స్త్రీ శత్రువు లిప్పుడు విషాదమున మునిగి ఉండెట్లును వందప్రాయుయల లేవండుటను చూచిన సైనికులు తమ ఇండ్లకును, స్త్రీలకును అట్టి పాటు వాట్లెట్టడం చేయవలయునని దృఢకంకణులై యున్నారు. అట్టి యువదనము నుండి తమదేశమును గాపాడుకొనుటకు వారెంత నష్టమును గణింపరు. వింత బాధయు బాధకరముగ గన్పించదు. వీరశ్రేష్టులగు మనమిత్రులతోగలసి విజయ మొనగూడువారు శత్రువులెంత అధికముగ వచ్చినను వారి నోడించి విజయమును చేకొందుము. మన మిత్రులకు జరిగిన యపచారములు మనకు జరిగెనుటనే మనము తలంపవలయును. దయాపూరితమగు మీ సందేశమంత వ్యాధ్యముగ నెవ్వరి యభిప్రాయముల లెొవుచున్ననో అట్టి బ్రిటిషు సామాజ్య స్త్రీల ప్రేమావిశ్వాసము లీ మహాయుద్ధమున మా కమిత దైర్య మొసంగగలవు.

కార్మికవత్సమువారి యభిప్రాయము

లండను, మే 1:—సుసంకల్పమైన నులు, భూముల కొనుటకు అడ్వాన్సు వైకము, కార్మికులకు గృహ సౌకర్యములు మున్నగు లాభములను విధానమువారాంగ్లేయులవలన పొంది యున్నారని డెయిలి టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక వ్రాయుచున్నది. పాన్లు మొంటులోన నున్నట్టియు, పాన్లు మొంటు సభకు చెందిన ట్టియు కార్మికవర్గమువారు నేకులు ప్రధానమంత్రితో నేకీధ విందుచున్నారు. కార్మికవత్సము వారిని కొందరు నిర్బాధ సైన్యసేన నెరించుచున్నారు. నిష్పంపనాసేనవందల ప్రధాన గూత్తులను వీర. గీకరింతుకేగాని ప్రస్తుత పరిస్థితుల యొద్దటికానన మొనర్చుట అనాలోచితమని వీరు వాదించుచు.

అమెరికా ప్రతినిధివర్గము.

అంగ్లదేశపు కార్యకర్తలు.

లండను, ఏప్రిల్ 30:— రూటర్ ప్రతినిధివర్గము ముచ్చటించుచు అమెరికా కార్యకర్త ప్రతినిధివర్గ మిట్టినారు:— అంగ్ల రాజ్యమున కార్యకర్తలు మిగుల శ్రమదీనికొనుచున్నారు. ఇదట గాననగు సహకారము ప్రకంపనీయము. సమరరంగమున వ్యయ మగుచున్న యుద్ధపరికరపరిమాణమును బట్టి చూడ, ఆయుధ ములయం దెట్టి లోపమును లేక ఆంగ్లేయులు తమ యావశ్యకతలను తామె దీర్చుకొనుచుండుట కీర్తనీయము. పురుషులవలెనే స్త్రీలునుగూడ తమ యావచ్ఛక్తిని దేశమునకు ధారపోయుచున్నారు. ఏనిధమైనవారియు లేకట్టితమ శత్రు దేశకార్యకర్తలవారితోడ హెండర్సును మున్నగు కార్యకర్తమునకు వ్యవస్థను చేర్చింపబూతుట సంతోషదాయక మని అమెరికా ప్రతినిధులు చెప్పిరి. ప్రతినిధులు యుద్ధరంగమునకు వెళ్లుచున్నారు.

లండను, ఏప్రిల్ 30:— వార్తాసంఘమువారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు.— సర్ ఛార్లెసు స్విఫ్ట్ ఘోషించిరి ఈజీగారు కోల్డుమాస్టరుగ నియమింపబడుదురు. పార్లమెంటు సభ్యులు ద్యూటగారు వారిస్థానమున ఆసిల్ న్యాయప్రభువుగ నియమింపబడుదురు.

ప్రాము

పార్లమెంటు, ఏప్రిల్ 29:— 1894-వ సంవత్సరమునందు మెదగాస్ట్రు ఎక్సలెన్సీవెడెనరీ దేశాధికారిగ నుండిన జనరలు ద్యూటెస్సీగు మరణించిరి తెలియజేయబడినది.

ఉత్సవముల మానుకొనుట.

పేరీసు, ఏప్రిల్ 29:— ఈ వత్సరమున మేసెల ప్రారంభోత్సవములను జరుపరాదనని సాంఘికవాదులు నిశ్చయించిరి. తూర్పు నందువలె పశ్చిమమునగూడ నిర్వివాదముగ జయమును పొందవలయునని ప్రహేళికరంతకే ప్రభుత్వము యత్నించుచున్నదిగాన స్వదేశసంరక్షణమే ప్రతిపాదన విప్లవ క్రమైయున్నదని వైసందర్భమున వెలువరింపబడిన ప్రకటన ప్రకటన వివరింపబడియున్నది.

ఇటీవలి బ్రిటిషు ప్రకటనము.

లండను, మే 1:— బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు: సింట్లూరియను సమాపమున సుకప్రదేశమును జర్మను లెరింపగా మేమువారిని తరిమివేసితిమి. మేటిరనుమ్యు ప్రదేశమునందలి శత్రుస్థలముల నాక్రమించి మే మనేకమంది ఖైదీలనుపట్టుకొంటిమి లోప్రసమిపమున వరాసువారు తమ స్థలముల బలపరచుకొనిరి. వైటుస్పెయిటీవద్దను రీసువద్దను, ఆక్రాసునకు దక్షిణమున ననేక పర్వతయములును 9-వ పటాలము చూపిన ఆసామాన్యస్థైర్యమును ప్రకంపించి మున్ను హేగుగా రావటాలపు అధికారులనువైవిధముల అభివందించిరి. ఏప్రిల్ 28-న తేది నొసరించిన ప్రతియుద్ధమునకు 25-వ పటాలము నతడభినందించెను. లీసునవీరమునను ఆక్రాసునకు దక్షిణతటమునను ఒనిరించిన అమూల్యులగు యుద్ధమునకు 31-వ పటాలమును, ఆర్మెంటియరీసును దాటి ఉత్తరతటమునకు శత్రువులు పోవాలకుండ నిరోధించింపబడుట 49-వ పటాలమును, ఆక్రాసునకు దక్షిణతటమునను లీసున కుత్తరతటమునను అతిపరాక్రమ మనోనిశ్చయములతో బోరింపబడుట 21 వ పటాలమును, ఆక్రాసునకు దక్షిణతటమునకు, ఈరసు దక్షిణతటమునను జూపిన సునిశ్చలక్రమమునకు 9 వ పటాలమును హేగుగారభినందించిరి.

ఫిరంగిదళయోధము.

లండను, మే 1:— బిల్లర్సు బ్రిటానె రంగమునను ఎవరునది ఉధృతలములయందును ఫిరంగిదళయోధము తీవ్రముగ నుండి నని పరాసువారు ప్రకటించిరి.

విగ్లాండు

విగ్లాండు నిర్బంధ వైస్యసేవ.

లండను, మే 1:— విగ్లాండున నిర్బంధ వైస్యసేవా కాసనము మరికొంతకాలమువరకు అమలు జరుపబడదను నొక యుత్తరపు గజెట్లో ప్రకటిత మయ్యెను. ఒక సమాధానము. కొన్ని వారములవరకే కాసనమును అమలు జరుపబడు

యంత మనియు, నీ లోపున స్వపరిపాలనాకాసన మెంత వరకు సంత్సృష్టికరముగ పర్యవసించునో పరిశీలన నవకాళముందు ననియు దొరతనమువారు నిర్ణయించుకొనిరి. స్వపరిపాలనాకాసనము ముందువారమున ప్రవేశపెట్టబడునని డెయిలి న్యూసు వ్రాయుచున్నది.

ప్రధానమంత్రి పట్టుదల.

డెయిలి టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక యిటులవ్రాయుచున్నది:— విగ్లాండు నిర్బంధ వైస్యసేవా కాసనసందర్భమున కార్యకర్త ప్రతినిధులు కొందరు ప్రధానమంత్రిని సందర్శించిరి. లాయసు బార్లిగారు బహిరంగ మనస్సులై దృఢముగ తమ యభిప్రాయములను వెలువరించిరి. వారు రాయబారుల విన్నపములను శ్రద్ధతో నాలకించి మంత్రివర్గమువారు రావిస్తపములను పరిశీలింతురని చెప్పెను, తమ యభిప్రాయము మాత్రము మాపు కెందదని పట్టుదలతో చెప్పిరి.

పౌరసత్వ స్వాతంత్ర్యమును సమానముగ పంచుకొనినపుడు, భారమునుగూడ సమానముగ భరింపవలసి యందును. ఇంగ్లాండుతోడీ సంపర్కమువలన లభ్యమయ్యెడి లాభములే మాకు గావలయుననియు, భారములు మేము భరింపవలయును విగ్లాండు దేశీయులనుట భావ్యము గాదని ప్రధానమంత్రి పలికెను.

బెల్జియము

అమస్టర్డము, ఏప్రిల్ 29:— బాకునుండి వెల్ట్రోలియము నెగురుచుచేయుట నాపివేసిరి. వెల్ట్రోలియము తియ్యనూయి పొడుచేయుటదెనని తెలియ జేయబడుచున్నది.

బెల్జియము తీరపు సంగ్రామము.

నాకాసంఘమువారి ప్రకంప. లండను, మే 1:— అట్టెండు జీబ్రుగ్గు నాకాసంగ్రామమున నాకాదళములు ప్రకంపనీయముగ వర్తించినవి. అనేక మగు నిక్కట్లులను ప్రతిఘటించి యావశ్యములు తమకార్యములను నిర్వర్తించినవి. మిత్రమండలి నాకాదళ సంఘమువారు కడు సంతోషించి, తమ సంతసమును అంగ్లనాకాదళమునకు తెలియబరచిరి. మిత్రమండలి నాకాదళప్రతినిధు లొసర్చిన ప్రకంపను విని తమదళము లుప్పొగుచున్నవని నాకాదళ ప్రభుప్రభువు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

అమెరికా

శత్రుదేశీయుల పోషణము.

లండను, ఏప్రిల్ 30:— అమెరికా సంయుక్తరాష్ట్రములయందు శత్రుదేశీయులు కొందరు కుటుంబములతోడ నిర్బంధనివాసమున నున్నారు. వీరల పోషణము నిమిత్తము స్విజర్లాండు స్వీడనులద్వారా జర్మనీవారు ధనము నిచ్చుకొనవలయునని ప్లేటు డిపార్టుమెంటు వారు తెలియజేయుచున్నారు. ధర్మవర్ధాలంబులగు శత్రుదేశీయులను, జీవనాధారము లేనివారిని, పోషించు నిమిత్తము చందాలను పోగుచేయు బాధితుల సంఘ మొకటి యేర్పడినది.

నాకానిర్మాణము.

వాషింగ్టను, మే 1:— ఏప్రిల్ మాసమున 2 లక్షల 40 వేల కొత్త నాకలు నిర్మింపబడినవి పిప్పింగు బోర్డు (నాకా నిర్మాణ సంఘము) వారు ప్రకటించిరి.

నై బేరియా

నై బేరియా వ్యవహారములు.

జపానువారి రాజ్యాంగ విధానము. లండను, మే 1:— టొక్కియో నగరమున నుండి టైముస్ పత్రిక కిటుల తంత్రవార్త పంపబడినది. గొట్టాగారి స్థానమున మజొనుగారు దేశీయ మంత్రిగ నేర్పరపబడిరి. నైబేరియా వ్యవహారములయందు జపానువారు జోక్యము కలుగజేసికొన సంసిద్ధులై యున్నారనియు, స్వేచ్ఛాను సామున రద్దీప నిశ్చయించి అజ్జెకై శేది యున్నారనియు వైచర్య అగ్రము చేయబడుచున్నది. మంత్రివర్గము వారు రాజీనామా సుసగనున్నారని తెలియరచినది. మిత్ర మంత్రివర్గ మేగ్గుడునట.

నై బేరియా కోసక్కు సాయము.

అస్సీయా దేశీయుల నోడించుట. లండను, మే 1:— వెకింగునుండి టైముస్ పత్రికా విలేఖను డిట్లు తెలియ జేయుచున్నాడు. సెమినాఫ్ నేనాని

వేరొక కొందరు కోసక్కులతోడ గలసికొనకుండ జేయవలయునని ఆయుధ మాన్యులగు 500 మంది హంగరి రాష్ట్రీయులు (బంధితులు) కొందరు యత్నించిరి. కాని సెమినాఫ్ గారు వారల నోడించిరి.

జర్మనీ

జర్మనీ ఆర్థికదళము గానవచ్చుట.

అమస్టర్డము, మే 1:— ఎస్సెచౌను పరిసరమున జర్మనీవారి ఆర్థికదళము గానవచ్చెనని మాస్కోను పత్రికా విలేఖనుడు తెలియజేయుచున్నాడు.

కోటికేందరు డగు జర్మనుదేశీయులు

అత్మహత్య గావించుకొనుట. లండను, మే 1:— జర్మనీదేశీయులందు కోటికేందరు డగు అగు ప్రెడెరిక్ బ్రౌన్లెను అనునతడు మేను ద్వీపమున నిర్బంధనివాసమున నుండెను. ఈతడాత్మహత్య గావించుకొన నునిన్ను స్వదేశమున కనువునున్నామని యితనికి నోటిసంపబడినది. స్వదేశమున కరుగననియు, అచటికిబోవుటకంటె మరణమే మేలనియు యీతని లేఖయందు వివరింపబడినది.

ప్రపంచ సామ్రాజ్యము.

జర్మనీనైకోద్యోగిలేఖ. లండను, మే 2:— విజయ పూర్వకముగాని సంధిని ఖండించుచు డెర్టాగు పత్రికయందు జర్మనీనైకోద్యోగివర్గము నందున్న కల్లులుబూగడెక్కు గారిటుల వ్రాయుచున్నాడు:— యూరోపుదేశమునందలి రాష్ట్రములన్నియు నిదివరలోనున్నత స్థానముల నాక్రమించియున్నవి. జర్మనీరాష్ట్రము నిరంతరం యావశ్యకతల నున్నది. గతక ప్రపంచకాలిని సంగ్రహించి జర్మనీరాష్ట్రము సమర్థమై యున్నది. సమరమున విజయమును బడిన తిమ్మలమున జర్మనీవారు ముమ్మందు ప్రపంచ సామ్రాజ్యము ననుభవింపగలరు.

ఆస్ట్రీయా

ఆస్ట్రీయావారి సంధియత్నములు.

ప్రాగ్ మే 1:— సందీనోనర్వోకొన కాల్చుచక్రకర్తి మరల యత్నించుచున్నాడు. విజయమున చక్కగ పరిశీలించవలసినదని యితడు ఇటలీవారికి విన్నవించెనని స్విజర్లాండున నున్న అంతర్జాతీయ వార్తా స్థానమువారు ప్రకటించుచున్నారు.

రష్యా

ఖైదీలను మార్చుకొనుట.

వాషింగ్టను, ఏప్రిల్ 29:— రాజకీయకాఖవారి కిట్లు తెలియరచెను.— ఖైదీలమార్పును గూర్చి జర్మనీవారు రష్యాకొక పెద్దసంఘము నంపిరి. రష్యావారు సంఘమువారు చెప్పినట్లు విజయమునకు వెల్ట్రోగ్రాడు నాక్రమించుకొనడ మని వారుభయపెట్టుచున్నారు. మంచిస్థితియందున్న జర్మనుల నందజిసి వెంటనే విడువవలయు ననియు జబ్బుతో బాధపడుచున్న జర్మనులు తటస్థ దేశీయ వైద్యులచికిత్సకు భద్రముగ రష్యాలోనే యుండవలయు ననియు, అస్వస్థులగు రష్యనులను మాత్రమే జర్మనీ విడచిపెట్టవలయు జర్మనీ వచటల నియమించెను.

రాజప్రభుత్వము నెలకొల్పుట.

లండను, ఏప్రిల్ 30:— వెల్ట్రోగ్రాడులో సభలు జరుగుచున్న వనియు, రాజప్రభుత్వమున మరల నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవనియు స్వీడను పత్రికలు వ్రాయు వ్రాతలనుబట్టి జర్మను దొరతనమువారుగహించిరి. విదేశీసహాయ కార్యదర్శి హేరుబస్సీగారు మాస్కోయందలి రాయబారి హేరు ఇర్బాన్విగారికి స్వీడను సంగతుల నుదహరించుచు తంత్రవార్తల నంపిరి. రాజప్రభుత్వ మింతలోనే నెలకొల్పబడునని ఏప్రిల్ 18-న తేది నీ వెల్ట్రోగ్రాడు నుండి అతడొక తంత్రవార్త నంపెను. గ్రాండుద్యూట్ ఎల్జీత్తు, జనరలు గచ్చికాపు, ఎం. మిలాంకోపు, ఎం. కోడ్లియాంకో గారలు వెల్ట్రోగ్రాడులోనే యుండిరి. ఈ నిజదలబబడుములు కానేరవని నూచించుచు వెంటనే తంత్రవార్తములను ప్రత్యుత్తర మీయవలసినదని హేరుబస్సీగారు కోరిరి.

బొంబాయి ఎక్స్ ప్రెస్ ప్రబుద్ధునలు:— ఎవలీను బార్లి కెయిజీగారు తాను 14-వ సంవత్సరమున నైకోద్యోగమున నుండినని యబద్ధము చెప్పినందువలన శిక్షార్హుడని సి. ఐ. డి. నూపరింకెం డెంటు సుల్తానుగారు నిర్భానుజేయుగా ఫిషు వెసి డెస్సీ మే జస్టీటుగారు మే 1-న తేదీలోగా కనిపింపవలసినదని వారుత్తరువ జేసిరి.

(o)
(Reuter's Agency)

**Two Million Men Used by the Germans.
Fresh Divisions and Reserves Remaining in
France and Germany.
Several Perilous Weeks Before the Allies.**

Latest British Bulletin.

Biggest Enemy Effort in Flanders. French Retain Lost Ground.

Large Number of Prisoners Taken.

Eight Enemy Machines Felled.

Artillery Activity.

German Cavalry at Essohen.

'94 Enemy Prisoners Taken.

Violent Fighting in Hanguard Region.

THE

Conscription for Ireland Postponed.

An Explanation.

THE 'DAILY NEWS' says that government have decided to keep the Irish Conscription policy in abeyance for a few weeks until they see what measure of success the Home Rule Bill will achieve. Government hope to introduce the Home Rule Bill next week.

Premier Determined to Force Conscription.

The "Daily Telegraph" says that members of the Labour deputation who waited on the Premier in the Commons on the 29th April respecting Irish conscription admit that Mr. Lloyd George spoke with combination of freshness and firmness and listened very patiently to the reasoned statement prepared by Mr. Arthur Henderson from representations made by the deputation of Irish Trade Unionists and to the lengthy explanation by Mr. Thomas M. P. who had been in Ireland on railwaymen's business. The Premier promised that the Cabinet would fully consider the labour representations but held out no hope so far as he personally was concerned of any change in the policy of the government.

Ireland Must Bear Responsibilities.

Mr. Lloyd George in a powerful speech insisted that equal rights of citizenship involved equality of duty and responsibility and Ireland could not take all advantages accruing from its association with Great Britain while refusing to bear a share in the burdens and sacrifices of the United Kingdom of which it was a part.

Labourites Consider Conscription Unwise.

The "Daily Telegraph" recalls that Ireland did not refuse the gift of Old Age Pensions from the English Parliament nor an advance of money for land purchase and building labourers' cottages. Many labourites in and out of Parliament share this Premier's view and those labourites who oppose conscription in Ireland do so not from principle but because they believe it unwise in existing circumstances.

SUBMARINISM.
Prohibition Aress Enlarged.

LONDON, May 1.

The Admiralty announces that owing to Germany's ruthless & unrestricted warfare by mines and submarines against all shipping Britain notifies the establishment from May 15th of a prohibited area enclosed by a line joining the following positions:—Firstly latitude 59/12 north longitude 4/49 east; Secondly latitude 59/29 north longitude 3/11 east; Thirdly latitude 58/25 north longitude 0/50 west; Fourthly latitude 59/20 north longitude 0/50 west; Fifthly latitude 60/21 north longitude 3/10 east Sixthly latitude 60/00 north longitude 4/56 east thence along the western limits of Norwegian territorial waters to the position marked firstly.

2.40.000 Tons of New Shipping in April.

WASHINGTON:—The Shipping Board announces that two hundred and forty thousand tons of new Shipping were constructed in April.

Canadian War Expenditure.

LONDON, May 1.

OTTAWA. In the Dominion House of Commons, Mr. Maclean, Acting Minister of Finance stated that the year's war expenditure amounted to 69 millions sterling. The total since the outbreak of the war was 175 millions. Canada's net debt was 240 millions. He estimated that the deficit for the current year would be 56 millions to be provided by loans raised in Canada.

Interned German Millionaire Commits Suicide in England.

LONDON, May 1.
Herr Frederick Brapdever, Millionaire Pen Manufacturer, has committed suicide by taking veronal in the Isle of Man where he was interned. He was recently notified for repatriation and said he would rather die than return to Germany. His letter says that death agony was nothing compared to the agony of repatriation.

Belgian Coast Operations.

Inter Allied Naval Council Tribute.

London, May 1.
The Inter-Allied Naval Council has responded to the
British Navy's admission of the sealines and such

courage displayed in the attack on Ostend and Zeebrugge and of the rapidity with which the objectives were achieved in spite of enormous difficulties and desperate resistance of the enemy. The first Lord acknowledges the Navy's pride at receiving so gratifying a testimony from the naval representatives of the Allies.

THE AIR MINISTRY.
General Trenchard's Resignation
Debate in Parliament.

LONDON, May 1.

In the House of Commons, in the debate on the air force estimates Lord Hugh Cecil strongly appealed to the Government to reinstate Lieut-General Sir David Henderson and General Sir Hugh Trenchard. It was stated that General Trenchard was unwilling to receive advice from amateur strategists in the Cabinet. Mr. Lloyd George replied that the suggestion that any member of the War Cabinet had given General Trenchard such advice, was entirely groundless and most offensive. The Premier added that the Cabinet had asked General Smuts whose tact, sagacity and knowledge of war, nobody could doubt, to investigate whether General Trenchard's resignation should be accepted, and General Smuts had come to the conclusion that General Trenchard's special qualities were not being used to the best advantage in his position in the air staff. General Trenchard had rendered incalculable services to the air force, but Sir William Weir had no doubt that General Sykes was better adapted for staff work than General Trenchard. The Premier had every hope that General Trenchard's services would be retained in a position of considerable power in the air force. (Cheers.) The Premier paid a high tribute to the work of Lord Rothermere as Chief of the air force, which had emerged triumphantly from an unprecedented test. (Cheers.)

Mr. Aquith declared that it was nonsense to say that General Trenchard had no organising power. It was very regrettable that no member of the War Cabinet had communicated with General Trenchard during the fourth night in which General Trenchard's resignation was pending.

Sir Edward Carson asked what position General Treuchard had.

The Premier said that Sir William Weir had asked the House not to press for a definition of the position at present.

Queen's Letter to the Army.
Sir Douglas Haig's Reply.

LONDON, May 1.

H. M. The Queen's letter is published in a special order of the day for information of the troops in France with the following telegram from F. M. Sir Douglas Haig to Her Majesty:—"The message your Majesty has sent to the army and the air force, in the name of the women of the British Empire, will inspire with new strength and fresh determination, all those brave men from every part of the Empire, who on the battlefields of France and Flanders are fighting so gallantly for all that they hold most dear. They, who with their own eyes daily see women and children homeless, once peaceful villages and towns, once prosperous, ruined and in flames, are resolved that their own loved ones and homes shall not share their suffering. No peril can be too great and no sacrifice too extreme to save their country from such a fate. Side by side with our gallant Allies, whose wrongs we feel as our own and are determined to set right, we will persevere in the fight against the odds until victory is achieved. In this great struggle, we are heartened by the love and confidence of the women of the British Empire to which Your Majesty's most gracious message has given such moving expression".

American Labour Delegation.
Impressed by British Labour.

LONDON, May 1.

The delegates of the American Federation of Labour, in an interview with Reuter's representative said that they were strongly impressed by the general labour activity and co-operation in Great Britain. They regarded the fact that Britain was more than self-supporting in respect of munitions in view of the expenditure at the front, as little short of marvellous. They were much struck by the work of the women who were giving every ounce of their strength, in order to aid the men and apparently were equally determined and well organised as the men. The Delegates were agreeably surprised to find that Mr. Arthur Henderson and the vast majority of British Labour only desired an absolutely non-committal discussion with enemy labour leaders. The delegates are proceeding to the front.

Legal Changes.

LONDON, May 1.
The Press Bureau states, that Sir Charles Swinfen Eady becomes Master of the Rolls while Mr. Duke, M. P. Irish Secretary, succeeds him as Lord Justice of Appeal.

France

May Day Celebrations Abandoned in France.

First Duty is to Crush the Enemy.

LONDON, May 1.

PARIS.—The Executive of the French Socialist Party has issued a manifesto deciding not to hold demonstrations on May Day. German Imperialism is seeking to secure a crushing victory in the west similar to the east, therefore the primary duty of all citizens is to defend the country.

Russia
Restoration of Monarchy.
Germany Investigator Reports

London, May 1.
The German Government has taken up the Swedish
Presumptive Nationality Bill and the question
of the Nationality, Post Office, Foreign Office
has telegraphed to the French Ambassador.

అమెరికా వారి యాత్రము.
 న్యూయార్కు ఏప్రిలు 29:—తమోతూన్న ఇండియా
 దీవులనుండి తగర మెగుమతి కాగుడదగు మాంలెనువారు విధి
 చియున్నారు. ఆహారవ వార్ధములను నిలువచేయుటకును, యు
 ద్ధవాచుగ్రిది తయారుచేయుటకును, తగర మగునరమైయున్నది.
 తర్కారణమున అమెరికావా ర్వాత్రము నొందియున్నారు.
 అమెరికానుండి తగరము 90 పేములకు మోత్రము విభజ్యమును
 కలుపుచు, కేరొలిన్ నోటికొరకొనునది యుటావాత్రుల కిరుది
 అగునట్టి యేర్పాటులకు ఇతర ప్రయోగము.

ప్రజాభిప్రాయములు

I దేశాభివృద్ధి.

అయ్యో, కర్నూల్ జిల్లా పత్రికాంధ్ర తాలూకా త్రైపుల గ్రామం శ్రీ వీరభద్రస్వామి రథోత్సవం ముగియడంతో జరుపుకున్న పట్టాభిషేకం అద్దగించినందున సదరు ఉత్సవం శాశ్వతమునకు సంకల్పము వైశాఖ శుద్ధ విదియ ఆదివారం పెద్దనుగ్గు తేల్చాట పంచమి బుధవారం రథోత్సవం జరుగును.

కరణం రాఘవు

త్రైపుల

ధర్మకర్త

II

వైశ్యసేవాసంఘము.

అయ్యో, గోదావరి జిల్లా తునిపుర వైశ్యసేవాసంఘ ప్రభుత్వ కార్యకర్తల సందర్శనమున మొదలైన 15 - వ తారీఖు ప్రాంతీయములో టెన్నికు డబ్బులు ట్రాఫిక్ వైస్ చెప్పిన సంఘమున తుని జరుగును. చెన్నరాజధాని యందలి వైశ్యులకు ఇందులో నాడ నర్హులు. ఇందు గల పాండిన వారికి రు 50 విలువగల యొక రోలింగు వెండికి నై బహుమతిగా నియ్యబడును. దరఖాస్తు చేయగోరువారు మొదలైన 10 - వ తారీఖు లోగా రెండు రూపాయలు దరఖాస్తు సామ్యుతో కార్యదర్శికి పంపించవలయును. ఇతర విషయములు తెలియగోరువారు కార్యదర్శిగారికి వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

మాజీ డి. రామచంద్రారావు.

వైశ్యసేవాసంఘ కార్యదర్శి

III

విదవ ఆంధ్ర గ్రంథాలయ మహాసభ.

అయ్యో, ఈ సంవత్సరము జూన్ నెలలో 7-11 తేదీల నడుమ వైశ్యజరుగునది ఇదివరలో తెలుపబడినది. కాని ఇటీవల ఆంధ్రమహాసభ కడపలో జూన్ మొదటివారముననే జరుగునట్లు తెలియవచ్చుట చేతను, ఆంధ్రగ్రంథాలయ సంఘ కార్యదర్శిగారు అది మార్చుట బాగుగా ఉండునని సలహా యిచ్చుటచేతను ప్రతినిధుల సౌకర్యము కొరత జూన్ 22, 23-తేదీలను మన గ్రంథాలయ మహాసభ జరుపని శ్చయింపవలెనని. మొదట తీర్మానించినట్లు మహాసభయలగు పోలవరము జమిందారుగారిని ఆధ్యక్షులుగా ఉండవలెనని ప్రార్థింపగా వారండుల కంగీకరించినారు.

దైవానగ్రహము వలన మాపట్టణమున మహామరీ వ్యాధి తగ్గిపోయినది కావున, భాగ్యభిషావలగ గ్రంథాలయ ప్రతినిధులు దేశాభివృద్ధి ముఖ్యముగా నెంచి, శ్రమలెక్కింపక మహాసభకు దయచేసి, అది జయప్రథముగా పాగింతురుగాక!

విశాఖపట్టణము. } మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి. }
ఏప్రిల్ 29. } కార్యదర్శి.

VI

అగ్నికులక్షత్రీయ మహాసభ.

మచిలీపట్టణము.

అయ్యో, మనకులమువారు పూర్వకాలమున 7-8 శతాబ్దముల వరకు మన ఆంధ్రదేశముననే గాక విదేశములందుగూడ రాజ్యపరిపాలనజేసి నేటివరకు అనేక దానధర్మాది సత్కార్యము లొనర్చుచున్న సంగతి యెల్లవరకు విశదమే. ప్రస్తుత కాలమున మన సంఘము కడుబీదస్థితిలో నుండి అనేకులు విద్యావిహీను లగుచున్నారు. అట్టి కొంతమందిని విద్యాభివృద్ధి నొందింపవలెనని దలంచి 1918 సం॥ మే నెల 27, 28 తేదీలను మచిలీపట్టణమునందు మహాసభ జరుపదలంచితిమి. మనకుంద రము గలసి వికమత్యముతో పాటుపడినగాని సంఘ మభివృద్ధి నొందనేరదు, గాన నోసంఘాభిమానులారా! తత్సభకు ఎల్లవరకు తప్పక దయచేయ వ్రాద్ధితులు.

ఈసభకు మద్రాసు వాస్తవ్యులను, అగ్నికుల క్షత్రీయులను, కులాభిమానులను, ఇదివరలో మద్రాసు వహ్నికుల క్షత్రీయ మహాసభకు సభాధిపత్యము వహించి యున్న ము. రా. రా. శ్రీ వి. తిరుమల పిల్లలాయరుగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించుటకు దయతో నంగీకరించి.

సభాదేశములు:— (1) తెలుగు జిల్లాలో మహాసంఘము నభివృద్ధి నొందించుటకు కార్యనిర్వాహకుల నేర్పర్చుట. (2) మన సంఘబాల్య కుచితనిద్య గోటపుటకు సాధనముల నేర్పర్చుట మొదలగునవి. ఈ మహాసభకు దయచేయు అభిమానులకు భోజనాది సదుపాయముల నేర్పరచుమంటిమి గాన

సభకు దయచేయు 'మహాసభ'యు, ముందుగా తెలియజేయ ప్రార్థితులు. వివరములు తెలియగోరువారు కార్యదర్శిగారు వ్రేసింగు వెంకటనారాయణ బండరు అని వ్రాసికొనవలెను.

పెన్సింగు వెంకటరంగయ్య, ఆహ్వాన సభాధ్యక్షులు. టి. శ్రీనివాస్, బారిష్టరు, ప్రె. వెంకటనారాయణ, తిరుమాని నరసింహం, తమ్ము పట్టాభిరామయ్య, కార్యదర్శులు.

V

చీరాలలో ప్లేగు.

అయ్యో, మొన్నటిరోజున చీరాల వాస్తవ్యుడు దివ్యల రాముడు అనే వైశ్య మహాకారు పేరాలలో ప్లేగు భయమువలన కాపురము వుండగా మూడురోజుల క్రిందటి నుండి పిత్తజ్వరమువలన బాధపడుచు ఆ యుద్వేద వైద్యునివలన మందు పుచ్చుకొని యుండ రెండు విరేచనములు అయి ఒక పూటలో అరబుడ్డి మెలిస్సుబుడ్డి ఆహారము లోపలికి పోయి సత్తువ వచ్చుచుండ యీ నెల 28 వ తారీఖున ప్లేగు ద్వారాటి లో చిన్న అసిస్టాంటు 'తహశీల్దారు' వారు, వచ్చి ఆయింటి లోనుంచి లేచి ప్లేగు పాకలలోకి వెళ్ళుచు నిర్బంధపెట్టినారు. రోగి తాలూకు చుట్టుములు పేరాలలో దూరముగా స్వంత పాకలు వేయించి అందులోనుంచి తగుబాగ్రత పుచ్చుకొందు మని చెప్పినప్పటికిని వివక రోగిని స్థాన భ్రష్టుని చేయగా బండిలో చీరాలపోవుచుండగా శ్రోతవృద్ధు చీరాల పురజనులు సుమారు 200 లు వచ్చి గ్రామ మధ్యమునుండి తీసికొని వెళ్ళుట గ్రామమునకు మంచిదికాదని అటంకపర్చగా 4.5 ఘంటలు యెండలో రోగియుండవలసి వచ్చినందున సాయంత్రము నకే రోగి పరలోక గతుడై నాడని వాడుక పుట్టినది. కాని మరునాటి ఉదయమున గిట్టినసంగతి వాస్తవము. పేరాలలోకూడా అనేక గృహములందు యెలుకలు చచ్చిపోవుచున్నవి. పేరాలలోకూడా పాకలు యిదివరకేతయారు అయి యుండవలసినది. యిప్పటికిని అపని మొదలు వెల్లనందుకు ప్రజలు బహుభయపడుచున్నారు. చిట్టచివరకు పాకలుదొరవారు వచ్చి ప్రజలను భయపెట్టి రోగిని ప్లేగు పాకలకు పంపించినారు. లేనియెడల ఆరోగ్యోద్ధమిదను బండిలో మృతి నొంది యుండేదివాడు. అట్టి దుస్థితితప్పించినందుకు దొరవారికి చాలాపందనములు. మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి 4.5 సంవత్సరములనుండి పనిచేయుచున్న ప్లేటి జనవృద్ధి ననుసరించి పురోవృద్ధి గావించినందున నిట్టిరోగములకునీ బస్తీపాలయినది. వీరినియిక్కడనుండి మార్చి దూరదృష్టి యు, దయయు, ప్రజలకన్వేషణము తెలిసి కొనగల మరియొకరు రానియెడల అనేకులు నిర్బంధమును పొందుదురని నమ్ముచున్నారు. ఈ సంగతులు సబుకలెక్కరు. దొరవారు విచారించి తక్షణం మరియొక ఆఫీసును పంపనియెడల ప్రజలు బహుకష్టముల పాలగుదురు. మాకష్టములు తొలగించుటకై సబుకలెక్కరు దొరవారికి అనేకపందనములు ఆచరించు చున్నాము.

చీరాల ఏప్రిల్ 30 పురవాసి.

పోర్టు నెంటు జారి గెజెటు

ఏలూరు సబ్ డివిజను పోర్టు డిప్యూటీ నూపరింటెండెంటు గాది రాజగోపాలరావు గారు కృష్ణాజిల్లా పోర్టు నూపరింటెండెంటు పదవియందు నియమింపబడిరి.

కృష్ణాజిల్లా పోర్టు నూపరింటెండెంటు పెరసన అసిస్టాంటు కేలము పొన్నురంగ ముదలియారు ఆవరకుత్ గారు ఏలూరు సబ్ డివిజను డిప్యూటీ పోర్టు నూపరింటెండెంటుగ నియమింపబడిరి.

అనంతపురము జిల్లా పోర్టు ఇన్ స్పెక్టరు ఏ. గోపాల స్వామి నాయుడుగారు కృష్ణాజిల్లా పోర్టు నూపరింటెండెంటు పెరసన అసిస్టాంటుగను, నాల్గవ గ్రేడు డిప్యూటీ పోర్టు నూపరింటెండెంటుగను నియమింపబడిరి.

అనంతపురము జిల్లా పోర్టు నూపరింటెండెంటు ఎడ్వర్డు థామసు హోవర్డ్ పీ వెన్ సక్ గారు తిరునవ్వేలి జిల్లా పోర్టు నూపరింటెండెంటు పదవియందు నియమింపబడిరి.

జయపురము జిల్లా పోర్టు నూపరింటెండెంటు బాక్ మూర్ గారు అనంతపురమునకు మార్చబడిరి.

కడప జిల్లా పోర్టు నూపరింటెండెంటు పెరసన అసిస్టాంటు మెస్సేజ్ మహమ్మదు అలీ సాహేబు బహదూర్ గారు అనంతపురము పోర్టు తరఫీదుపాతకాల ప్రభుమోపాధ్యాయులుగ నియమింపబడిరి.

అనకాపల్లి స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు తమ్మన్న నూకయ్య సెట్టిగారి స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు అధికారము రద్దుచేయబడినది.

ఒంటెద్దు నూరయ్య, మోగలపల్లి కామరాజు సెట్టిగార్లు అనకాపల్లి స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటులుగ నియమింపబడిరి.

శ్రీపతి కుటుంబరావుగారు అనకాపల్లి రెంచీ మేజిస్ట్రేటుగనుండి స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటు, రెండవతరగతి మేజిస్ట్రేటుల అధికారమును కలిగియుండుటకు ఆజ్ఞ యయినది.

మొదటి గ్రేడు సాబ్ ఇన్ స్పెక్టరు సిరుగూరి లక్ష్మీ నారాయణరావు ఆవరకుత్ గారు మచిలీపందరు సబ్ డివిజను అసిస్టాంటు కమిషనరుగ నియమింపబడిరి.

రావు బహదూరు దేశిరాజు కృష్ణయ్య పంతులుగారు ఒంగోలు తాలూకా బోర్డు ఆధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి.

ఉరవ వెంకట రంగయ్య నాయుడుగారు, రికరెండు రాబర్టువిలియము ప్రేచిగారు బెజవాడ మ్యూనిసిపాలిటీ సభాసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కైకలూరు తాలూకా తహశీలుదారు వాకలంక లక్ష్మీ నరసింహము పంతులుగారు గుడివాడ తాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

భీమవరము డివిజను ఆఫీసు ఎం. వెంకన్న నాయుడుగారి కొనగబడిన జీతముమీద సెలవు రద్దుచేయబడినది.

రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు ఎర్నేస్తు ఆర్ థరు క్రేంపుటక్ గారు మంగనిపూడి సర్కిలునుండి కావలి సర్కిలునకును, కావలి సర్కిలు రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు సుంగారము జగన్నాథ సుబ్బయ్య నాయుడుగారు మంగనిపూడి సర్కిలునకును మార్చబడిరి.

కర్నూలు తూర్పు భాగపు 5 వ గ్రేడు రేంజరు ఎం. కృష్ణారావుగారికి మఱియొక 6 వారములు సెలవొసగబడినది.

మూడవ గ్రేడు రేంజరు ఎం. సుబ్బారాయల నాయుడుగారు తమ కేలవాసంతరమున నెల్లూరు జిల్లాలో రావురూరేంజి పోవుటకు ఆజ్ఞయైనది.

ఓవరుసీరు ఎస్. సి. శ్రీనివాసా చారిగారు గోదావరి తూర్పుభాగపు త్రైపు భాగమునకు మార్చబడిరి.

ఆజుగ్రేడు సబ్ ఇంజనీరు ఎంగణపతి అయ్యరుగారు స్పెషల్ డ్యూటీమీద కృష్ణా పడమటిభాగమునకు పంపబడిరి.

జి. నేతురావు అయ్యరుగారు గోదావరి పడమటిభాగమునుండి గుంటూరు సబ్ డివిజనునకు మార్చబడిరి.

శ్రీకాకులము మ్యూనిసిపల్ ఆసుప్రెన్డిసిట్ అసిస్టాంటు వి. వి. నరసింహము, ఎల్. ఎం. ఎస్. గారు చిత్తూరు జిల్లా వైద్యోద్యోగులకు అసిస్టాంటుగ నియమింపబడిరి.

ఆంధ్రోద్యమము. మొదటి యై దాంధ్ర మహాసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు, సభాధ్యక్షులు, యువసన్మానములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు. నెల రూ॥ 1-8-0. పోస్టేజి వేలు ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7, తింబుకెట్టిపల్లి, మద్రాసు.

కాళయుక్తి సంవత్సరాది సంచిక

తయారగుచున్నది

పింగళ సంవత్సరమున జరిగిన ఐరోపా ఘోరసంగ్రహ చరిత్రమును, ఆధ్యాత్మిక, నైతిక, సాంఘిక, రాజీయ, వ్యావహారిక విశేష విషయముల విజ్ఞానదాయకములగు వ్యాసరాజములును, దర్శనీయములగు మహాజనుల పటములును ఇతరములైన, చిత్రపటములును గలిగి మంచికాకితములపై చక్కగ ముద్రింపబడుచున్నది.

కాగితముల : అవుసం కేసి కావలసినన్ని ప్రతులు మాత్రమే నిధముచేయించు చుండుటకలన వలయువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట చింతము.	వెల రు 2-0-0
ఆంధ్రదేశపురిక సంవత్సర చందాదారులకు	" " 0-8-0
" ఆగ్రసంవత్సర " " " 0-12-0	" " 0-12-0
ఆంధ్రవారపత్రిక సంవత్సర, లేక దేశపురిక రి మాసముల చందాదారులకు	" " 1-0-0

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212 రు, మదరాసు.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధపథము

తామరలైలము	గజ్జికలైలము	మోహినిలైలము
డబ్బీ 1-కి 0.6-0	డబ్బీ 1-కి 0.4-0	సీసా 1-కి 0.12-0

అమృతాంజనము డిపో 6, తంబుకెట్టి పిథి మద్రాసు.

1000
రూపాయలు

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

మీరు బహిషంకా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోకప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను శీలించండి. దీనిని శీలించిన యెడల ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేషబలము, ఆకలి ఎక్కువ

మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్నస్థితియు, ధాతువు మాత్రములో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమాత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానవు. దీనివలన మంచి గుణము పొందిన అనేకులు రంగోస్, పివాంగ్, సిలోస్, ఆఫ్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు ఆర్డర్లొస్తాంపును పంపినచో బహుమాన పుత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధమని రుజువుపరచువారికి వైకనుపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో కోర్టుమాలముగా పొందవచ్చును. పార్శ్వము కొను నప్పుడు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును., అనుపాన పుత్రిక సార్వజన్య పంపబడును. ఏకెంటులు కావలసియున్నది.

15 రులాలు కేబ్బీ కల రూ. 2-0-0. కపాలభర్త 1-కి డబ్బాలకు 6 అణాలు.
డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,
సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగుళూరు సిటీ.

అమృతాంజనము డిపో వారి దివ్య పథములు.

ది.ల.	కాగితములు	ది.ల.	కాగితములు
వంగసంవత్సరము చందాదారులకు ...	0.2	మోహినిలైలము వెండుకలు వెండుగుటకు	0.12
శిర్డీ సాంఘికము మాత్రము అబద్ధమునకు	1.4	రోమహారి వెండుకలు ఊడుటకు ...	0.9
దంపకాలసారి చందాదారులకు ...	0.9	ఉబ్బసమునకు మందు, సీసా 1-కి ...	1.9
గుజరాతీలు ధాతుపుష్టికి ...	1.0	కస్తూరిమాత్రము వెచ్చి, మంచిని 50-కి	0.10
జ్వరచారి జ్వరములకు సీసా 1-కి ...	0.12	నుఖభోగి మాత్రము ...	1.0
మూలకంకులైలము డబ్బీ 1-కి ...	0.12	నుఖభోగి లైలము పుండ్లకు ...	1.0
తేలుమందు పెంజాకాటుకు సీసా 1-కి ...	0.9	విశేషము: కుమార్తెలు డబ్బీ 1-కి ...	0.9
శ్రీతాంజనము కంటివ్యాధులకు ...	0.4	గ్రహాది మాత్రము డబ్బీ 1-కి ...	0.9
కలరామాత్రము వారిశిథిలకు ...	0.9	రోజుదన మాత్రము తలకొప్పలకు ...	0.12
గజ్జికలైలము గజ్జికలైలకు డబ్బీ 1-కి ...	0.4	కాలినపుండ్లకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.9
వాహకర్పూరము సీసా 1-కి ..	0.9	శిశువు ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0
శీలకు మందు సీసా 1-కి ...	0.4	కుసుమారి మాత్రము, కుసుమ వ్యాధులకు	1.0
తామర లైలము, తామర, పీటకు ...	0.9	చుండుకు నూనె సీసా 1-కి ...	0.9
దగ్ధకు లైలము డబ్బీ 1-కి ...	0.4	గుండరిలైలము, ముఖకాంతికి ...	0.9
గుండరి ద్రావకము సీసా 1-కి ...	1.0	పగుళ్ళకు లైలము శిశుపగుళ్ళకు ...	0.9
కస్తూరి శిశుగర్భములకు దగ్ధకు ...	1.4	కర్ణకులసారి వెంటిపోటుకు ...	0.9
కస్తూరిమాత్రము ఉబ్బసములకు డబ్బీ 1-కి	0.9	జ్వాలాది మాత్రము మలబద్ధమునకు ...	0.9
వాయువుపోట్లకు మందు ...	1.0	జ్వాలాపాతపారి ఎండికలకు ...	0.9

అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు అందు బొంబాయి.

దేహదౌర్బల్యులకు సిద్ధపథము

శరభమంగళరసాయనము హిమాచలపర్యవంతు వసియయోగినుండి గ్రహించబడినది. చాల ఆశ్చర్యకరమైన మందు. తగిన అనుపానముతో నుపయోగించినచో అన్ని బాధలు నివారణయగును. ఈ క్రింది రోగములకు ఇది ఉపయోగపడును: జ్ఞాపకశక్తిపోవుట, స్వప్నావస్థయందు స్థలనమగుట, పులి తేనుపులు, అజీర్ణరోగము, హృద్రోగము, మందమతి, తలనొప్పి, మూలకంకు, హిస్టీరియా, కీళ్లనొప్పులు, ఊగబలహీనము, నిద్రలేకుండుట, దుస్వప్నము, ఆకాలపురుషణము, అపుడపుడు స్త్రీలు ముట్టుకాకుండుట అనగా ఎగింపు, తయమున్నగు ఎట్టి గడ్డురోగములు కూడ నివారణయగును. చెడు రక్తము, ఇంద్రియనష్టముచే కలుగు వ్యాధులన్నియు మొదలంట పోవును. 87 ఏండ్లనుండి కొట్టికొలది మంచి జయుప్రముగ వాడుచున్నారు. ప్రస్తుతము ఆంద్రును దీనినే వాడుచున్నారు. 7 రోజులలో జ్ఞాపకశక్తి బలపరచును. 7 రోజులకంటె ఎక్కువగ ఉపయోగించిన నవసరములేదు. సమ్మోహనాస్త్రమునలె ఆమోఘముగ పనిచేయును. దాని ధర్మము కాశ్యపితులగును. ఒక మోతాదుతో మీకేగుణము తెలియగలదు. స్వగ్రామస్థుల కొక మోతాదు చింతముగ నీయబడును. బయట ఊరివారు 10 అణాలను పంపినచో నమోనాకు 2 మోతాదు పంపబడును. ఒకబుడ్డి నుపయోగించిన చాలును. రెండవబుడ్డి సర్వసామాన్యముగ నవసరముండదు. నిండుబుడ్డు రు 1-14-0. 8 బుడ్డు వి.పి. ఖర్చుతో రు 5.

రోగము వివరములు ఉత్తరప్రదేశ్ తరముల నన్నిటికీ అంగముననే వ్రాయవలెను. (453) (1163)
శరభమంగళరసాయనపు కార్యాలయము,
బీదక్ స్క్వేరు పోస్టు, కలకత్తా.
Sarbamangala Rasayan Office,
Beadon Square
P O Calcutta

Tenders are invited for the purchase of the following products stored in Sriharikota on the Buckingham canal 45 miles from Madras. Nuxvomica 400 candies (of 500 lbs) Soapnuts 50, candies. Seeded Tamarind 20, candies. Tenders to reach undersigned not later than 10th June 1918. For further particulars apply to D. L. Sathe Esq., Dt. Forest Officer, Nellore. 1166

801 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధపథములు.

లోకానుయూహర కస్తూరిమాత్రల నిష్పాదనను పరికింపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయించబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; బర్మా, సిలోత్, మలియన్టీస్, గోవా, ఫీజి, ఐలెండ్, ఈస్ట్రాఫీకా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధపథమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకానుయూహర" కస్తూరి మాత్రల సీసా మీ యంట నున్నచుండల, మాటికి కైదులై సమయమును, నిరీక్షించి, మొర వెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శీతలము, శీతవాతము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్ధ, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు లుగు జ్వరము, దగ్ధ, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధామృత శీతనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

కైద్యశాలలో ననేకవిధముల లగునట్టియు నుపయోగకరములగు కర్మాటక మాలికలనుండియు యావధములకు తయారు చేయుచుండురు.

రెజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసాయొందును ఉండెను; చూచి తీసికొనవలెను.

అనుపానపుత్రము, ప్రతిసీసాతో నూనె యుండును. 250 మాత్రమును సీసా 3 అణాలు, మూతము.

6 సీసాల వాకసారి కేప్పింకితో 12 సీసాల ఖర్చుతో చేరి రూ 1-3-0
12 సీసాల వాకసారి కొనిన 2-12-0
25 సీసాల వాకసారి కొనిన 5-0-0
నమస్తే రోగములకు మాత్రమే అయ్యుక్తి
దియ సిద్ధపథములు పొరకును.

వినియోగము: శ్రీ సీతారామపై వైద్యశాల, మద్రాసు.